

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

ကမ္ဘာ့လူမှုဝန်ထမ်းကွပ်ကဲရေး

ရေတွင်းအိမ်ကျေးရွာအုပ်စု

ပြင်စလူမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ
မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

- ၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃
- ၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၄
- ၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ ကမ္ဘာ့လာတပင်ကျေးရွာ၏အနေအထား

- ၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆
- ၂.၂ ကမ္ဘာ့လာတပင်ကျေးရွာအကြောင်း----- ၇
- ၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၈
- ၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၀

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

- ၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၄
- ၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒဏ်----- ၁၆
- ၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၈
- ၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၂
- ၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ
ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၃
- ၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၇
- ၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့်
အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၈
- ၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၃၀
- ၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၃၂
- ၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၃၄

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၅

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၇

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၃၉

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၄၀

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၄၃

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၄၅

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- --
----- ၄၅

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းအိမ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကမ္ဘာ့ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း ကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်တင်ပြမှုကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ Department for International Development (DFID) ၏ ရံပုံငွေ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် အက်ရှင်အေဒ် (မြန်မာ)နှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့မှ ပူးပေါင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သော “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပါအဝင် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်”မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာ အင်ဂျီနီယာများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်း များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်း များနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူဖြစ် Plan International Myanmar မှ ဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဤကမ္ဘာ့ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန် ပုံစံများ ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထု ကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများမှ အမျိုးမျိုးသော ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ် လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော်ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ ကမ္ဘာလွှာတစ်ကျေးရွာ၊ ရေတွင်းအိမ်ကျေးရွာ အုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။

- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင်တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှုစီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိကလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ကမ္ဘာ့မလ္လာတပင်ကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

ကန့်မလ္လာတပင်ကျေးရွာသည်၊ ရေတွင်ဆိပ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ဖြစ်သည့်ကျေးရွာဖြစ်သည်ကြောင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းများမှာ ကျားပိုက်ထောင်ခြင်း၊ ဂဏန်းထောင်၊ ထင်စုတ်၊ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နေကြသည့် ကန့်မလ္လာတပင် ကျေးရွာ၏ အရှေ့ဘက်တွင် ချောင်းအကြီးရှိပြီးသာယာကုန်း ကျေးရွာတို့ရှိသည် အနောက်ဘက်တွင် ဒီရေတော သစ်တောများရှိသည် တောင်ဘက်တွင် ချောင်းအသေးနှင့် သစ်ပုတ်ကျေးရွာ၊ ဒေထင်လှိုင်ကျေးရွာတို့ရှိ၍ မြောက်ဘက်တွင် ရော်နီကျေးရွာနှင့် လပွတ္တာသို့ သွားလာသော ချောင်းလည်းရှိသည် ကျေးရွာ၏ပုံမှာ L ပုံဖြစ်ပြီးတစ်လမ်းသွားလမ်းဖြစ်သည် ကန့်မလ္လာတပင် ကျေးရွာသည် မြောက်မှမြောက်သို့သွယ်တာက ရွာထိပ်တောင်ဘက်မှ အနောက်ဘက်သို့ ရွာတန်ရှိသည်။ ကန့်မလ္လာတပင်ကျေးရွာသည်ပင်လယ် ရေမျက်နှာပြင်အောက်(၂)ပေခန့်

သည် ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာသည် အခြားကျေးရွာများသို့ သွားလာရာမှာ ရေလမ်းခရီးဖြင့်သာ သွားလာရသောကျေးရွာဖြစ်သည်။

ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာ၊ ရေတွင်းဆိပ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီးတွင် တည်ရှိပါသည်။ ကန့်မလာတပင်၏ အရှေ့ဘက်တွင် ချောင်းရှိပါသည်။ အနောက် ဖက်နှင့် တောင်ဘက်တွင် ဒီရေတော စိုက်ခင်းများရှိပြီး ရှာ၏တောင်ဘက်တွင် သစ်ပုတ် ကျေးရွာရှိပါသည်။ ရှာ၏မြောက်ဘက်တွင် ဒီရေတော များရှိပါသည်။ ကန့်မလာ တပင် ကျေးရွာသည် အရှေ့မှ အနောက်သို့ ပေ (၃၄၀) ရှည်ပြီး တောင်မှမြောက်သို့ ပေ (၇၈၀) ရှိပါ သည်။

၂.၂ ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာ အကြောင်း

ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာသည် ရေတွင်းဆိပ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် တည်ရှိ၍ လွန်ခဲ့သော(၁၉၇၀)ခုနှစ်တွင် လပွတ္တာမြို့မှ တံငါသယ် (၃)ဦးပြောင်း ရွှေ့လာက ငါးပုစွန်များရှာဖွေနေထိုင်ကြရင် ငါးပုစွန်များ ပေါများသည့်အတွက် ပြောင်းရွှေ့လာသူများပြားလာကာ ကန့်မလာကျေးရွာဟု ရွာလည်ချောင်းနား ကမ်းဘေးမှာ ရှိနေသည်။ ကမ္ဘာကျေးရွာဟု ခေါ်ခဲ့ရာယနေ့ထိတွင်ကျယ် ခေါ်ဝေါ်ထွင်ကြယ်စဲဖြစ်သည်။ ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာ သည် (၂၀၀၈)မေလ (၂)ရက်နေ့တွင် နာဂစ်မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခဲ့၍ လုပ်ဖက် ကရိယာများနှင့် ကိရိယာများနှင့် နေအိမ်တစ်ရွာလုံးပျက်စီးခဲ့ရသည်။အခြားကျေးရွာများ လူအများအပြား သေဆုံးခဲ့ကြသော်လည်း ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာမှ လူအားလုံးရွာနောက်ဖွေးရှိ ဒီရေတောသစ်ပင်ပေါ် တက်ရောက်နေထိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် အသက်အများအပြား ရှင်သန်ခွင့် ရရှိခဲ့ကြသည်။ လူဦးရေ(၃၇၉)ဦးရှိသည် အနက် သက်ကြီးကျား(၁)ဦး၊ မ(၁)၊ ကလေးကျား(၂)ဦး မ(၃)ဦးသာ သေဆုံးခဲ့ကြသည် နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက်ပိုင်း ပြည်ထဲရေးပေါက် ကျေးရွာတစ်ရွာ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

လူမှုရေး- အိမ်ထောင်စု (၆၂) စု၊ အိမ်ခြေ (၅၈) ရှိပါသည်။ လူဦးရေ ကျား (၁၇၀)၊ မ (၂၀၀)၊ စုစုပေါင်း (၂၇၀) ရှိပါသည်။ ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာ၌ ဗမာလူမျိုး များနေထိုင်ကြပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကိုကိုးကွယ်ကြပါသည်။ မြန်မာစကားသည် အဓိက ဘာသာစကား ဖြစ်သည်။ ဘုန်းကြီးကျောင် ၁ ကျောင်း၊ မူလတန်းကျောင်း ၁ ကျောင်း၊ မိုးရေလှောင်ကန် ၂ ကန်၊ သောက်သုံးရေကန် ၁ ကန်ရှိပြီး ရွာတန်းရှည်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော သွင်ပြင်ပုံဖြစ်ပါသည်။

စီးပွားရေး- ရွာ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှာ ရေလုပ်ငန်းကို အဓိကလုပ်ကိုင်သော ကျေးရွာဖြစ်ပါသည်။ အဓိကရေလုပ်ငန်းမှာ ကျားပိုက်ထောင်ခြင်း၊ ဂဏန်းထောင်ခြင်းများ လုပ်ကိုင် ကြပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် ဂဏန်းဒိုင် ၃ ဒိုင်၊ ဈေးဆိုင် ၂ ဆိုင်ရှိပြီး တစ်နိုင်တစ်ပိုင် အသေးစားမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများလည်း လုပ်ကိုင်နေထိုင် သော ကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသရှိ လပွတ္တာမြို့သည် အနောက်ဘက်ရှိ ဘင်္ဂလားပင်လယ်နှင့် နောက်ဘက်ရှိ ကပ္ပလီပင်လယ်တို့နှင့် ထိစပ်နေသည်။ မြို့၏ တည်ရှိပုံသည် အနောက် တောင် မုတ်သုံလေနှင့် ဘင်္ဂလားပင်လယ်နှင့် ကပ္ပလီပင်လယ်တို့မှ သက်ရောက်သော အခြား မိုးလေဝသအခြေအနေတို့ကို ရင်ဆိုင်ရသည်။

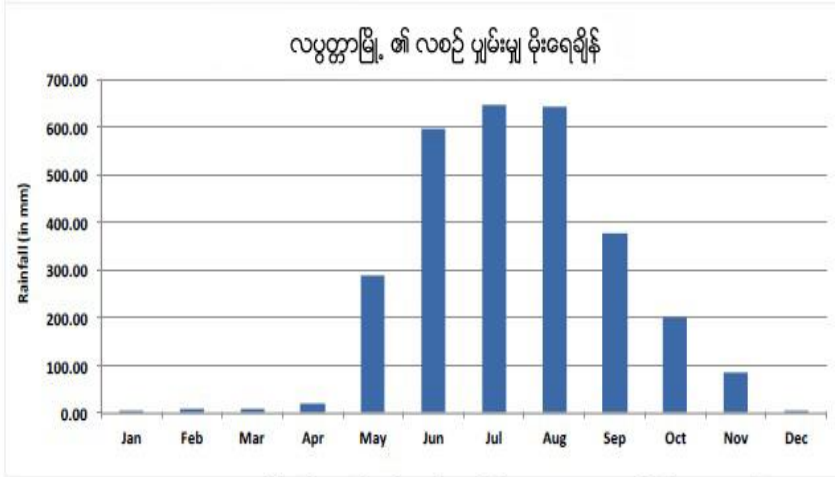
လပွတ္တာမြို့နယ်၏ စိုစွတ်ရာသီမှာ မေလတွင် စတင်ပြီး ဇူလိုင်နှင့် သြဂုတ်လများတွင် အရှိန်အမြင့်ဆုံး ဖြစ်ပြီး စက်တင်ဘာလတွင် အရှိန်ပြန်၍ လျော့လာသည်။ မိုးရေချိန်သည် unimodal ပုံစံကို ဖော်ပြသည် (ပုံ ၃၈) ။ နိုင်ငံဘာလ-ဧပြီလမှာ မိုးရေချိန် ရရှိမှုမှာ မပြောပ လောက်ပေ။ ယင်မိုးရေချိန် ပုံစံမှာ မြို့နယ်အပေါ်တွင် အနောက်တောင် မုန်သုံလေ လွှမ်းမိုးနေကြောင်းကို ဖော်ပြနေသည်။

သို့ရာတွင် ဤပုံစံများတွင် ဆိုးရွားသည့် မိုးလေဝသဖြစ်ရပ် များသည် ဘင်္ဂလားပင်လယ် နှင့်/သို့ Andaman ပင်လယ် တစ်လျှောက်တွင် ဖြစ်ပေါ်ပြီး လပွတ္တာမြို့နယ် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည်။

ပုံ (၃၇)၊
ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊
လပွတ္တာမြို့နယ်။

လပွတ္တာမြို့နယ်သည် ဧပြီလတွင် အပူနွေးဆုံးဖြစ်သည်။ (အမြင့်ဆုံးအပူချိန် ပျမ်းမျှ (၃၆.၀၉) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် နှင့် အနိမ့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၂၄.၄၀ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) နှင့် မတ်လတွင် (အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၃၅.၆၂) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်၊ အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၂၁.၇၇) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်)။ ဇန်နဝါရီလသည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၁၇.၅၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး ဒီဇင်ဘာလတွင် (၁၈.၈၄ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်ပြီး ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၉.၂၆ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။

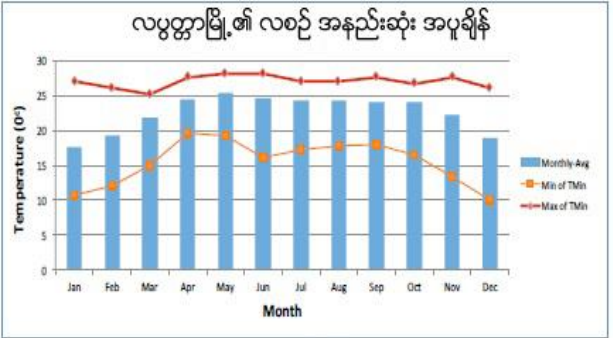
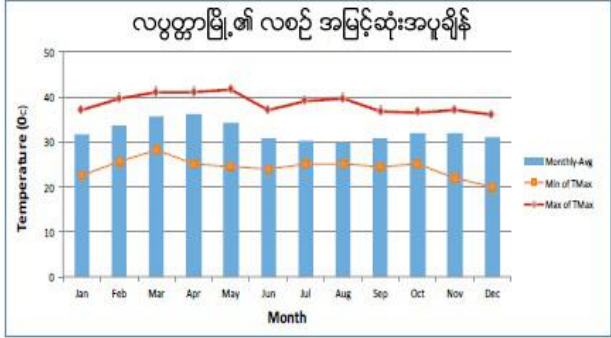

ပုံ ၃၈၊ လပွတ္တာမြို့ ၏ လစဉ် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်၊ မေလမှ အောက်တိုဘာအတွင်း စိုစွတ်ရာသီသည် အနောက်တောင် မုန်သုံလေ၏ သက်ရောက်မှုဖြစ်သည်။

Diurnal variation

(၎င်းမှာ နေ့အပူချိန်နှင့် ညအပူချိန် ခြားနားချက်) သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် သိသာထင်ရှားသည်။ အထူးသဖြင့် ဒီဇင်ဘာလမှ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာလ စိုစွတ်လများတွင် diurnal variation အနိမ့်ဆုံးရှိသည်။ ယင်းလများအတွင်းတွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်မှာ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး ဩဂုတ်လသည် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်သည်။

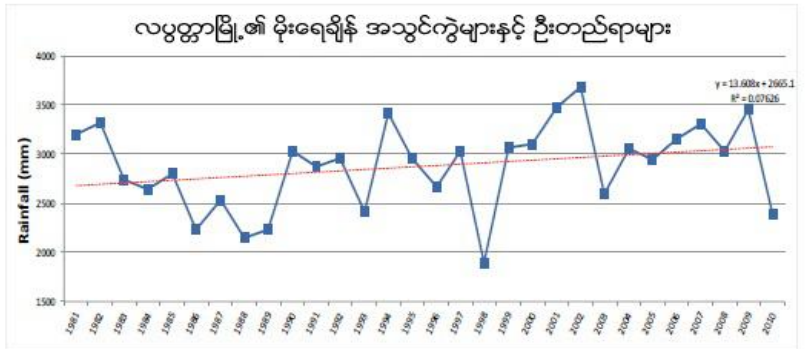
ပုံ ၃၉ သည် ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် တိုင်းတာရရှိသော အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်ချိန် range ကို ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃၉၊ အပြာရောင်မျဉ်းသည် လပွတ္တာမြို့ ၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံးအပူချိန် (ပဲ) နှင့် အနည်းဆုံးအပူချိန် (ယာ) ဖြစ်သည်။ အနီရောင်မျဉ်းသည် ဖော်ပြပါ လများအတွင်း အမြင့်ဆုံး (အနိမ့်ဆုံး) အပူချိန်ကိုဖော်ပြပြီး၊ လိမ္မော်ရောင်မျဉ်းသည် အမြင့်ဆုံး(အနည်းဆုံး) အပူချိန်ကို ဖော်ပြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 မိုးရာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
 တစ်နှစ်တာ မိုးရေချိန်

လပွတ္တာမြို့သည် ကမ်းရိုးတန်း
 ဒေသတွင်လည်း တည်ရှိသည်ဖြစ်ရာ
 နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် (၂၉၀၀)
 မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင်
 inter-annual အမျိုးအကွဲများ မှာ
 အလွန် သိသာ ထင်ရှားသည်။
 အနိမ့်ဆုံး နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်ကို ၁၉၉၈
 ခုနှစ်တွင် (၁၈၈၈မီလီမီတာ)ကို
 တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး
 အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်မှာ (၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် (၃၆၇၇) မီလီမီတာခန့်ဖြစ်သည်။

ပုံ ၄၀၊ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်များအတွင်း အချက်အလက်များအပေါ်
 အခြေခံပြီး မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများ နှင့် ဦးတည်ရာများ။ အပြာရောက်မျဉ်းသည်
 ယင်းနှစ်များအတွင်း မိုးရေချိန်ကို ဖော်ပြသည်။ အစက်အနီမျဉ်းသည် နှစ်ပေါင်း
 (၃၀) အတွင်း မိုးရေချိန် မြင့်တက်လာမှုကို ဖော်ပြသည်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် စိုစွတ်သော ရက်ပေါင်း ၁၁၀ ရက်သာ ရှိခဲ့သည်။
 ယင်းအရေအတွက်မှ ၂၉ ရက်သည် ၂၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ပြီး ၈ ရက်သည် ၄၀ မီလီမီတာ
 ထက် ကျော်လွန်သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း အကြာမြင့်ဆုံး နာရီ ၂၄၅ နာရီ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ မေလ ၂၈
 ရက်နေ့ (၈၉မီလီမီတာ) နှင့် စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက် (၈၈ မီလီမီတာ) ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် ၁၃၁ စိုစွတ်ရက်များကို မှတ်သားရပြီး ၎င်းမှ ၅၄
 ရက်သည် ၂၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း မိုးရေချိန် ၃၀ ဖြစ်ရပ်သည် ၄၀
 မီလီမီတာ ထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ မိုးရေချိန် (၆) ခုမှာ ယင်းနှစ်အတွင်း ၁၀၀
 မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အပြင်းထန်ဆုံး ၂၄-နာရီ မိုးရေချိန်မှာ မေလ (၂၀)
 ရက်နေ့တွင်ဖြစ်ပြီး (၂၄၀ မီလီမီတာ၊ ယင်းနှစ်အတွင်း ၂၀၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော
 မိုးရေချိန်ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။
 နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ဖြစ်ရပ် (၆၂၆) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှ
 (၇၃) ဖြစ်ရပ်သည် (၂၄) နာရီအတွင်း (၁၀၀) မီလီမီတာ ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ဖြစ်ရပ်နှစ်ခုသည်
 ၂၀၀ မီလီမီတာကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ (၂၀၀၂) ခုနှစ် မေလ (၂၀) ရက်တွင် (၂၄၀) မီလီမီတာ၊
 (၁၉၈၇) ခုနှစ် ၊ ဇွန်လ (၁၈) တွင် (၂၁၆) မီလီမီတာ တို့ဖြစ်သည်။

ဇယား ၆၊ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီးအတွင်း ၁၀၀ မီလီမီတာ ကျော်လွန်သော လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များ

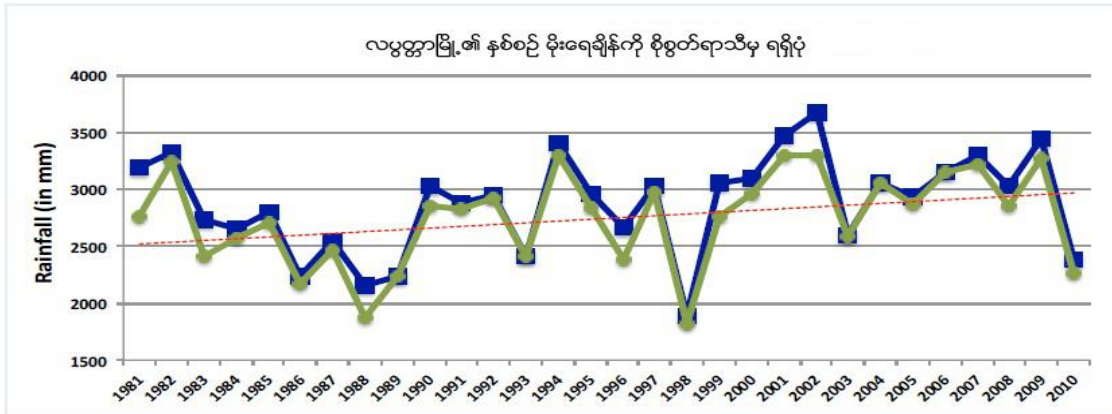
၂၄-နာရီ လွန်ကဲ မိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့် နေ့ရက်
၁၉၈ မီလီမီတာ	၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်
၁၃၅ မီလီမီတာ	၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်
၁၂၅ မီလီမီတာ	၁၉၈၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်
၁၂၃ မီလီမီတာ	၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်
၁၁၈ မီလီမီတာ	၁၉၈၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်

သာမန်အားဖြင့် ခြောက်သွေ့လရာသီဖြစ်သော နိုဝင်ဘာလတွင် တတိယအမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်ကို လပွတ္တာမြို့နယ်အတွင်း နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ရရှိခဲ့သည်။ (၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ၁၉၈ မီလီမီတာ) ၊ ဇယား ၆ သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် ခြောက်သွေ့ ရာသီအတွင်း (၁၀၀) မီလီမီတာ ကျော်လွန်သော မိုးရေချိန် ဖြစ်ရပ်များကို ဖော်ပြထားသည်။ အခြားစစ်တမ်းကောက်ယူမှု များမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်မှ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေပြီး မိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ၏ မြင့်တက်မှုဖြစ်စဉ်ကို ဖော်ပြနေသည်။

စိုစွတ်နှင့် ခြောက်သွေ့ ရာသီ မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် လပွတ္တာမြို့နယ်မှ စိုစွတ် ရာသီတွင် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ ၉၅% ကို ရရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဤပုံစံမှ Excursions ပုံ ၄၁ တွင် သိသာထင်ရှားသည်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၏ စိုစွတ်လရာသီသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ ၈၇% ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။

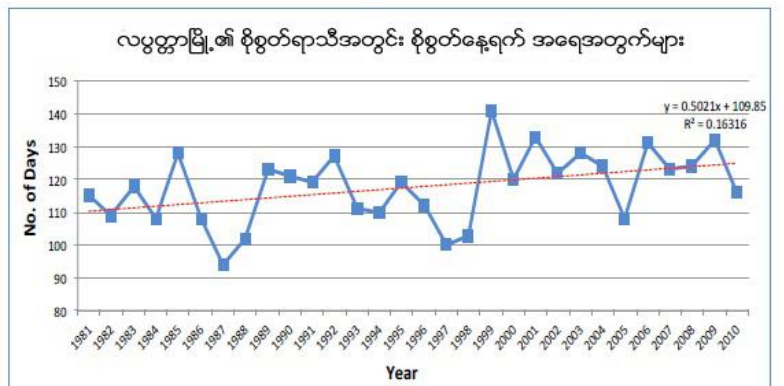
ယင်းနှစ်များ အတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီမိုးရေချိန် သည် (၄၂၆) မီလီမီတာဖြစ်သည်။ ယင်းခြောက်သွေ့ရာသီ၏ (၈၂%) ကို (၂၀) မီလီမီတာနှင့် အထက် မိုးရေချိန်မှာ နိုဝင်ဘာလတွင် ရရှိသည် ။ (နိုဝင်ဘာလ (၁၁) ရက်တွင် (၈၂) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၉) ရက်တွင် (၆၉) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၀) တွင် (၆၅) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် ၄၈ မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်တွင် ၃၅ မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၂) ရက်တွင် ၂၉ မီလီမီတာ နှင့် နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်တွင် ၂၀ မီလီမီတာ) ၁၉၉၃ ခုနှစ်သည် ၁၀၀% စိုစွတ်ရာသီ မိုးရေချိန်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ (၎င်းမှာ ခြောက်သွေ့ ရာသီတွင် မိုးရေချိန်မရှိပါ)

ပုံ ၄၁။ စိုစွတ်ရာသီမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် ရရှိပုံ၊ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ၁၉၈၁ ခုနှစ်၏ စိုစွတ်ရာသီသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၈၇%ခန့်) ကို အနည်းဆုံး ရရှိစေပြီး ၁၉၉၃ ခုနှစ်၏ စိုစွတ် ရာသီမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၁၀၀%) ရရှိသည်။

အလွန် စိုစွတ်သော ရာသီကို (၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် မှတ်သားရရှိသည် ။ (၃၃၀၂ မီလီမီတာကို စိုစွတ်လရာသီ ရက်ပေါင်း ၁၂၂ ရက်တွင်း ရရှိသည်)၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ် (စိုစွတ် ရာသီ ရက်ပေါင်း ၁၃၃ ရက်အတွင်း ၃၂၉၁ မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ် (စိုစွတ် ၁၁၀ ရက်ပေါင်း အတွင်း ၃၂၉၃ မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ် (၁၃၂ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၇၁ မီလီမီတာ)၊ ၁၉၈၂ခုနှစ် (၁၀၉ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၄၄မီလီမီတာ) ၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ် (၁၂၃ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၁၄ မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ် (စိုစွတ် ၁၃၁ ရက်အတွင်း ၃၁၄၉ မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ် (၁၂၄ စိုစွတ်ရက်အတွင်း ၃၀၅၂မီလီမီတာ) ။ လပွတ္တာမြို့ရှိ ၂၄-နာရီအတွင်း အမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်မှာ (၂၀၀၂) ခုနှစ် မေလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ (၂၄၀ မီလီမီတာ)

လပွတ္တာမြို့ရှိ စိုစွတ်နေရက်အရေအတွက်များမှာ လေ့လာမှုပြုလုပ်သည့် (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်းတွင် ပျမ်းမျှ (၁၁၈) ရက်ရှိသည်။ ကွာဟမှုမှာ မြင့်မားပြီး (၁၉၈၇) ခုနှစ်တွင် အနိမ့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းသည့်ရက် (၉၄) နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ်တွင် အများဆုံး မိုးရွာသွန်းရက် (၁၄၁) ရက်ရှိသည်။ မိုးရွာသွန်းရက်ဦးတည်ရာမှ ပို၍မြင့်မားလာသည်။ ပုံ (၄၂) သည် မြို့နယ်အတွင်း စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက်နှင့် ၎င်း၏ ဦးတည်ရာကို ဖော်ပြနေသည်။

ပုံ ၄၂။ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း နှစ်စဉ် စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက် အသွင်ကွဲများနှင့် ဦးတည်ရာ

မိုးရေချိန်အရေအတွက်နှင့် မိုးရွာသွန်းမှု အရေအတွက်နှစ်စလုံး၏

မြင့်တက်လာမှုဦးတည်ရာမှာ လပွတ္တာမြို့နယ်၏ စိုစွတ်ရာသီမှာ ပို၍ စိုစွတ်လာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုများ မြင့်မားစဉ်တွင် (မိုးရေချိန် မြင့်တက်မှုနှင့်

မိုးရေချိန်နေ့ရက်များကို နှစ်တိုင်း မကြုံတွေ့ရခြင်း) ပို၍ စိုစွတ်သော ရာသီများတွင် နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း သိသာထင်ရှားသည်။

လွန်ကဲ ဖြစ်ရပ်များကို စစ်တမ်း ကောက်ယူမှုသည် မြို့နယ်အတွင်း မြင့်မားသည့် ဖြစ်ရပ်များ တိုးမြှင့် လာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အမြင့်ဆုံး အပူချိန်

နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း လပွတ္တာမြို့နယ်၏ ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ (၃၂.၃၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅) ခုနှစ်သည် ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံးအပူချိန် ၃၃.၈ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိပြီး ၁၉၉၄ ခုနှစ်သည် ၂၉.၅၇ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် တိုင်းတာမှတ်သားမိသည်။ ၎င်းတို့ကို (ပုံ ၄၃)တွင်ဖော်ပြထားသည်။

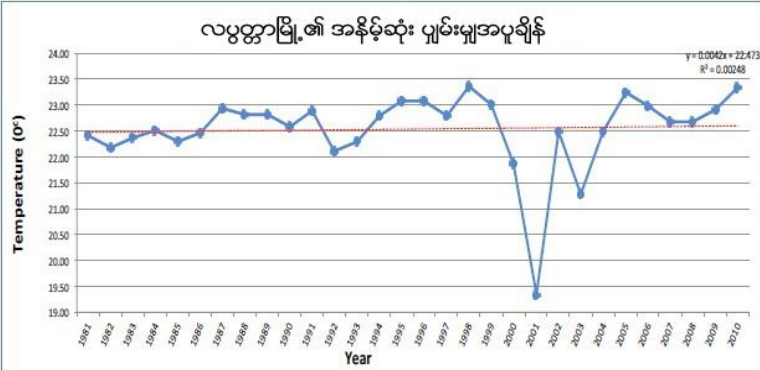
လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် အပူနွေးဆုံးအပူချိန်ကို ၂၀၀၂ ခုနှစ် မေလ ၂ ရက်နေ့ နှင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်နေ့တွင် ၄၁.၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ အအေးဆုံးအပူချိန်ကို ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် (၂၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်ရှိ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန် စစ်တမ်းကောက်ယူမှုမှ တစ်နှစ်နှင့် တစ်နှစ်အတွင်း အပူချိန်ကွာဟမှုသည် သက်သေပင်ဖြစ်သည် ။ ပိုမိုမူနွေးသော နေ့ရက်များ တိုးမြှင့်လာခြင်းတွင် (က) သာမန်နေ့အပူချိန်ထက်ပို၍ ပူနွေးသော နေ့ရက်များ များလာခြင်း (ခ) လွန်ကဲအပူချိန်ဖြစ်ရပ်ကို နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကာလအတွင်း ကြုံတွေ့ရသည်။

အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်

လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်အတွင်း ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၂.၂၇) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့်အတူ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကိုလည်း တစ်နှစ်ပြီးပြီးတစ်နှစ် ကွာခြားလာမှုနှင့် အတူ တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၁၉၉၈) ခုနှစ် (၂၃.၃၆) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် အပူနွေးဆုံး ညအချိန် အပူချိန်မှာ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း (၁၅) ကြိမ် ခန့် တိုင်းတာရရှိသော (၂၈) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့မှာ မေလတွင် ၁၃ ကြိမ် နှင့် ဇွန်လတွင် (၁) ကြိမ် ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှာ (၁၉၉၀ ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ နှင့် ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ၂၈) နှစ်ကြိမ်တွင် ၁၀ဒီဂရီ

ပုံ ၄၄၊ လပွတ္တာမြို့တွင် ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အပူချိန်အချက်အလက်များပေါ် အခြေပြု အသွင်ကွဲများနှင့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်တို့၏ ဦးတည်ရာ

စင်တီဂရိတ်ကို နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိသည်။ သိသာထင်ရှားသည့် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်ကို ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ၁၉.၃၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် နှင့် ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ၂၁.၂၈ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်တို့ကို တိုင်းတာရရှိသည်။ (ပုံ ၄၄ ကို ကြည့်ပါ)။ ရာခိုင်နှုန်းအာဖြင့် ကြည့်လျှင် တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၉၅% မှာ ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ၂၀ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အောက် ဖြစ်ပြီး ယင်းနှစ်အတွင်း အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၁ % သာလျှင် ၂၃ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် ၂၀၀၃ ခုနှစ်အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၉၅%မှာ ၂၅ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်ဖြစ်ပြီး ယင်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၁%သာလျှင် ၂၆.၀၇ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။

လပွတ္တာမြို့ရှိ နှစ်ပေါင်း ၃၀အတွင်း အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အချက်အလက်များသည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်တွင် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသော်လည်း ပူနွေးသောညများ ဖြစ်ပေါ်မှုမှာ လျော့နည်းလာသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ကန့်.မွလာတပင်ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ရာသီဥတုဆိုးရွား လာမှုနှင့် အန္တရာယ်များ	ခုနှစ်	ထိခိုက်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သောနည်းလမ်းများ
ရေကြီး	၁၉၇၆	အိုးခွက်တွေပျောက်၊ လူတွေအသက်ဘေးနှင့်ကြုံခဲ့သောလူ ပ်ဖက်ကိရိယာများ	ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့်ပြန်ဝယ်၊ လုပ်ဖက်ကိရိယာများပြန်စုဆောင်း
မီးလောင်ခြင်း	၁၉၈၆	နေအိမ်နှစ်လုံးပျက်စီး	ကျေးရွာမှပူးပေါင်းပါဝင်ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့် ပြန်လည်ထူထောင်
ရေကြီး	၁၉၉၉	စက်လှေတွေမြုပ်၊ ရွာပေါ်ရေရောက်၊ လမ်းတွေပျက်စီး	ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့်ပြန်လည်ထူထောင်
ငလျင်	၂၀၀၄	နေအိမ်(၃)လုံးပျက်စီး၊ လူတွေခေါင်းပူ	ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့်ပြန်လည်ထူထောင်တယ်
ဆူနာမီ	၂၀၀၄	နေအိမ်(၃)လုံးပြိုတယ်၊ ပိုက်များပျောက်စီး	ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့်ကျေးရွာမှ ဖြေရှင်းခဲ့တယ်

နာဂစ်	၂၀၀၈	တစ်ရွာလုံးပျက်စီးတယ်၊ လူကြီး(၂)၊ ကလေး(၉)ယောက်သေဆုံးခဲ့တယ်	အစိုးရ၊ NGO ၊ အဖွဲ့နှင့်ကျေးရွာမှ ပြန်လည်ထူထောင်တယ်
အအေးလှိုင်းဖြတ်	၂၀၁၁	နာဆေး၊ ချောင်းဆိုး၊ နေမကောင်း	ဆေးခန်းပြတယ်
လေဆင်နှမောင်း	၂၀၁၂	သစ်ပင်ကျိုးတယ်	ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့်ဖြေရှင်းတယ်
အပူရှိန်ပြင်း	၂၀၁၆	ကလေးလူကြီးဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောဖြင့်၊ သောက်သုံးရေရှားပါး ကြက်တွေနာတယ်၊ ဝက်တွေနာတယ်	ရေထဲပင်၊ မြေမြှုပ်၊ အလှူရှင်များမှရေပေး ဝယ်သောက်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

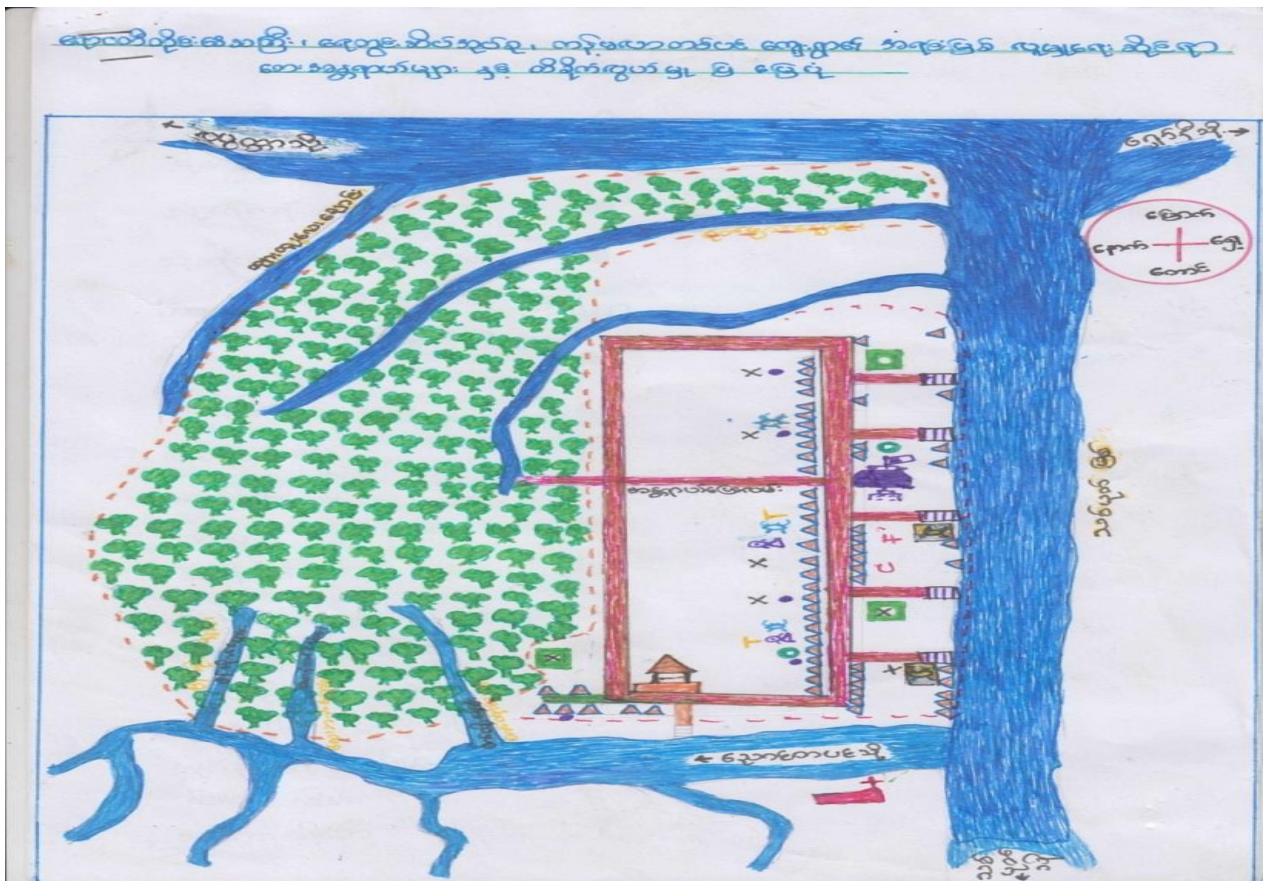
ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်ခွဲ၊ ရေတွင်ဆိပ်အုပ်စု၊ ကန့်မလာ တပင်ကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်နောက်ခံသမိုင်းအကြောင်းပြဇယား၏ သုံးသပ်ချက်တွင် ရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်အနေဖြင့် (၁၉၇၆) ခုနှစ် တွင် ရေကြီးခြင်း၊ (၁၉၈၆) ခုနှစ်တွင် မီးလောင်ခြင်း၊ (၁၉၉၉) ခုနှစ်တွင် ရေကြီးခြင်း၊ (၂၀၀၄) ငလျင်လှုပ်ခြင်း (၂၀၀၄) ခုနှစ်တွင် ဆူနာမီဖြစ်ခြင်း၊ (၂၀၀၈) ခုနှစ်တွင် နာဂစ်မုန်တိုင်းဖြစ်ခြင်း၊ (၂၀၁၁) ခုနှစ်တွင် အပူရှိန်ပြင်းခြင်းများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က သုံးသပ်ရာတွင် အိုးခွက်များပျက်၊ လူတွေအသက်ဘေး နှင့်ကြုံတွေ့ရ လုပ်ဖက် ကိရိယာများဆုံးရှုံးမှုများ၊ နေအိမ်များပျက်ဆီး၊ စက်လှေတွေမြှုပ်၊ ရွာပေါ်ရေတွေ ရောက်တော့ လမ်းတွေပျက်စီး၊ နာစေး၊ ချောင်းဆိုး၊ နေမကောင်း၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောဖြစ်ခြင်း၊ သောက်သုံးရေရှားပါး၊ ကြက်၊ ဝက်နာ၊ သစ်ပင်နှင့် ဒီရေတောတွေ ပျက်စီးခြင်းများကို တွေ့ရှိ ရပါသည်။ ဖြေရှင်းခဲ့သည့်နည်းလမ်းများလည်း အစိုးရနှင့် NGO အဖွဲ့များက ကူညီပြီး ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထဖြင့် ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းများနှင့် ဖြေရှင်းခဲ့ပါသည်။

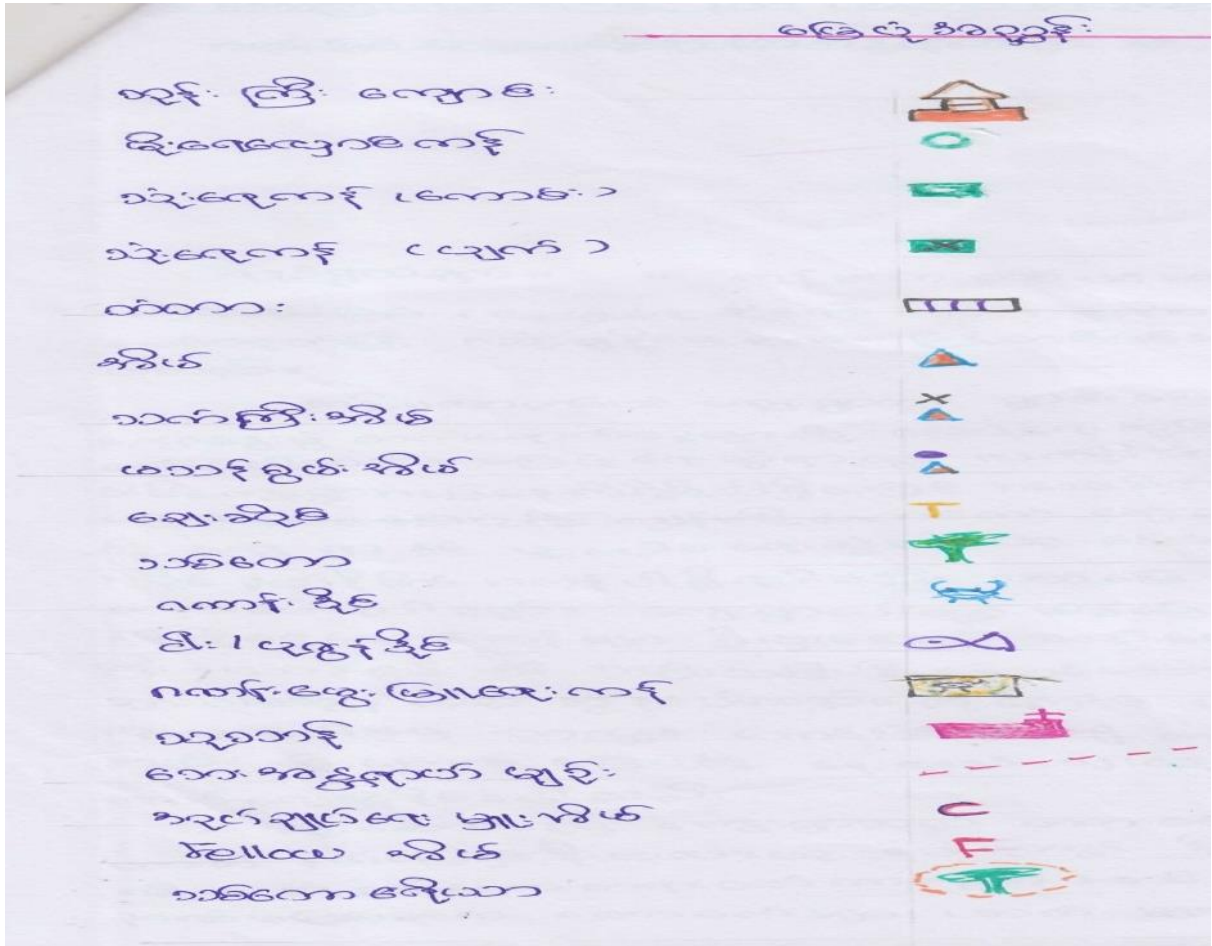
ထိုသို့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်းမှာ ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာသည် မြစ်ကမ်းနားဘေးတွင် နေထိုင်ခြင်း၊ ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံများမရှိခြင်း၊ ဒီရေတောနှင့် သစ်တော များ ဖြုန်းတီးခြင်းများပြားလာခြင်း၊ သောက်သုံးရေ မလောက်ခြင်းများကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အနာဂတ်တွင်လည်းပိုမိုဆိုးရွားသော ဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပွားနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ ဘေးအန္တရာယ် များကျရောက်လာက ကလေး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊ အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီး ရွယ်အို၊ မသန်စွမ်း၊ ဆင်းရဲသားများက ပိုမိုထိခိုက်နိုင်ပါသည်ဟု သုံးသပ်ပါ သည်။

အခြေအနေများကို လေ့လာရာတွင် နယုန်၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ သီတင်းကျွတ်လ များတွင်သာ မှန်တိုင်းများဖြစ်၍ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများမရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ နာဂစ်မှန်တိုင်းတွင် သာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ ရှိခြင်းကိုသာ တွေ့ရပါသည်။ မှန်တိုင်းများကျရောက်ချိန်တွင် ခိုလှုံရာ အခက်အခဲရှိခြင်း၊ စားဝတ်နေရေးရှာဖွေရာတွင် ခက်ခဲခြင်းများရှိခြင်းကိုတွေ့ရပါသည်။ ကျန်လများတွင် မှန်တိုင်းများ ဝင်ရောက်ခြင်းများ မရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ပွဲတော်များကို လေ့လာရာတွင် သင်္ကြန်ပဲများ ရှိခြင်း၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်းလများတွင် သင်္ကြန်ပဲများ၊ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းများပြုလုပ်ပြီး၊ သီတင်းကျွတ်ပွဲတွင် မီးထွန်းပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်ဈေးများ ပြုလုပ်ခြင်းများကိုတွေ့ရပြီး၊ တန်ဆောင်လတွင် ကထိန်ပွဲများပြုလုပ်ရာတွင် တပို့တွဲ၊ တပေါင်းလများတွင် ရဟန်းခံ၊ ရှင်ပြုပွဲများကို ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ပွဲတော်ပြုလုပ်ရာတွင် အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများ တန်းတူရင်ပေါင်တန်းပြီး လုပ်ဆောင်ကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ခက်ခဲပြဿနာများတွင် ရေလုံလောက်မှု၊ မရှိခြင်းကိုသာ တွေ့ရှိရပါသည်။ ရေလုပ်ငန်းသမား များသည် ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်လများတွင် အရအမီကောင်းပြီး၊ အကြွေးများ ကို ပြန်လည်ပေးဆပ်နိုင်တယ်။ မိသားစုစားဝတ်နေရေးများ လုံလောက်မှုရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကျန်လများတွင် စားသာရုံလောက်မှသာ ရရှိကြပါသည်။ ရေလုပ်ငန်းသမားများ၏ ဝင်ငွေကို ပျမ်းမျှအားဖြင့် တွက်ရာ တွင် တစ်နေ့တာဝင်ငွေ (၈၀၀၀) လောက်ရရှိသည်ကို စစ်ဆေးလေ့လာရပါသည်။ ရေလုပ်ငန်းသမားများ၏ အခက်အခဲတွေမှာတော့ လုပ်ဖက်ကိရိယာများ ပျောက်ဆုံးပျက်စီး၊ လူခိုးခံရသည်ဟုပြောပါသည်။ ကျဘမ်း လုပ်ငန်းများကိုလေ့လာရာတွင် တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ တပို့တွဲ၊ တပေါင်းလများတွင် အလုပ်အကိုင် ရှားပါးသောကြောင့် ထင်းခုတ်စားရပါသည်။ နယုန်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသိုလများတွင် အလုပ်အကိုင် အသင့်အတင့်ရှိပြီး ရှာဖွေရာတွင် ကန့်သတ်နယ်မြေများရှိခြင်းများ၊ အလွယ်တကူရှာဖွေစားသောက်နိုင်ခြင်း မရှိသည်ဟုပြောပါသည်။ ကျဘမ်းသမားများသည် ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်လများတွင် အလုပ်အကိုင်များ ပေါများပြီး အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများလည်း ရှိပါသည်ဟု ပြောပါသည်။ ရှာဖွေ စားသောက်ရာတွင် အဆင်ပြေပါသည်ဟု ပြောပါသည်။ ကျဘမ်းသမားများ၏ ဝင်ငွေများကို ပျမ်းမျှအားဖြင့်တွက်ရာတွင် တစ်နေ့ဝင်ငွေ (၅၀၀၀) လောက်ရှိပြီး မိသားစုစားဝတ်နေရေး အဆင်ပြေလောက်ရုံမျှသာ ရှိပါသည်ဟုပြောပါသည်။ အခက်အခဲများမှာလည်း လုပ်ဖက်ကိရိယာ မကောင်း၊ ရှာဖွေရခက်၊ ထင်းခုတ်လျှင်လည်း အဖမ်းခံရသည်ဟုပြောပါသည်။ ကန့်မလာတစ်ပင် ကျေးရွာတွင် ရေရရှိမှု နှင့်ပတ်သက်ပြီးလေ့လာရာတွင် ကဆုန်၊ တပို့တွဲ၊ တပေါင်းလတွင် ရေအနည်းငယ်ရှားပါးပြီး နယုန်၊ နတ်တော်၊ ပြာသိုလများတွင် ရေများ အသင့်အတင့်ရှိပြီး ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလများတွင် ရေလုံလောက်မှုများရှိပြီး ကျေးရွာသူကျေးရွာသားများက လုံလောက်မှုရှိသည်ဟု ပြောပါသည်။ ရေအနည်းငယ်ရှိသော လများတွင် ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် ဝယ်ယူသောက်သုံးရသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်ဟုပြောပါသည်။ ရေရရှိမှုနှင့်ပတ်ပြီး အခက်အခဲဘာတွေရှိလဲလို့မေးရာ သောက်ရေ ဝယ်သောက်ရ ရေချို မထွက်သောကြောင့်ဟုပြောပါသည်။ ကျန်းမာရေးအခြေအနေများကို လေ့လာရာတွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှာ တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ တပို့တွဲ၊ တပေါင်းလများတွင် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောများဖြစ်

တတ်ပြီး၊ နယုန်၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း၊ သီးတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသိုလများတွင်၊ နှာစီးချောင်းဆိုးများ ဖြစ်တတ်တာကိုသာ တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျန်းမာရေး အခက်အခဲ ပြဿနာများတွင် ဆေးရုံဆေးခန်းများ မရှိသောကြောင့် အနီးအနားရွာများကို သွားရောက်၍ ကုသရပါသည်။ ငွေကုန်၊ လူပင်ပန်းခြင်းများလည်း ရှိပါသည်ဟုပြောပါသည်။ ကျေးရွာသားများ စုပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ကြသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ဝင်ငွေများကို ဆန်းစစ်လေ့လာရာတွင် ဝင်ငွေများနည်း ပြီး နယုန်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသိုလများတွင် ငွေအသင့်ဝင်ပြီး ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်လများတွင် ဝင်ငွေကောင်းသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထွက်ငွေများကိုလေ့လာရာတွင် တန်ခူး၊ နယုန်၊ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ တပို့တွဲလများတွင် ပွဲတော်များရှိခြင်းကြောင့် ထွက်ငွေများထွက်သည်ကို ပြောပါသည်။ ကဆုန်၊ ဝါဆိုလများတွင် ထင်းခုတ်စားရပြီး ကျန်းမာရေးမကောင်းသောကြောင့် အသင့်အတင့်သာထွက်ပြီး ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသိုလများတွင် အနည်းငယ်ထွက်သည် ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ဝင်ငွေအနေနဲ့နည်းပါးပြီး ထွက်ငွေများနေသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ဒီကျေးရွာ၏ အခက်အခဲ ပြဿနာများမှာ ရာသီဥတုမကောင်း၊ ရှာဖွေရခက်ခဲ၊ ပညာရေးကိစ္စ၊ ကျန်းမာရေး၊ ပွဲတော်၊ သောက်ရေဝယ်သောက်ရခြင်းကြောင့် အခက်အခဲပြဿနာများကို လေ့လာဆန်းစစ်သည်ဟု သုံးသပ်ပါသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြုမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန့်မလာတပင် ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြုနှင့် ပတ်သက်၍ အသေးစားလုပ်ငန်းများနှင့် ကျားဘမ်း၊ ထင်းခုတ်ခြင်း၊ ဈေးရောင်းခြင်း လုပ်ကိုင်ကြပြီး လယ်ယာ လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာသည် အရှေ့ အနောက် ဒေါင်လိုက်တည်ထားပြီး ရွာလမ်းမ (၂)လမ်းရှိပြီး ကြားဖြတ်လမ်း (၁) လမ်းရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏အရင်းမြစ်များဖြစ်သော သစ်တောသည် အစိုးရပိုင်ဖြစ်ပြီး အနောက်နှင့် အနောက် တောင်ဘက်တွင် တည်ရှိနေပါသည်။ ကျေးရွာပေါ်တွင် သုံးလေ့ကျင့် (၃) ကန်ရှိပြီး (၂)ကန်မှာ သုံးစွဲ၍မရဘဲ ပျက်စီးနေပြီး (၁)ကန်သာ ကောင်းပါတော့သည်။ ကျေးရွာတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်း (၁) ကျောင်း၊ ဆိပ်ခံတံတားသေး (၅)စင်းနှင့် စာသင်ကျောင်း (၁) ကျောင်း နှင့် ဂဏန်း မွေးမြူရေးကန် (၂) ခုတည်ရှိပါသည်။ အရင်းမြစ်များ အဖြစ်တွေ့ရ ပါသည်။

ကန့်မလာတစ်ပင်ကျေးရွာသည် လက်ရှိအိမ်ခြေ (၆၂) လုံးနှင့် အိမ်ထောင်စု (၅၈)ရှိကာ ဈေးဆိုင် (၂)ဆိုင်၊ ငါး၊ ပုစွန် အဝယ်ဒိုင် (၂) ဒိုင်၊ ဂဏန်းအဝယ်ဒိုင် (၃) ဒိုင်၊ သက်ကြီးရွယ်အိုအိမ် (၅) အိမ် နှင့် မသန်စွမ်း (၅) အိမ် ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာ၏တောင်ဘက်တွင် သစ်ပုတ်မြစ်ရှိကာ ၎င်းမြစ်မှ အနောက်ဘက်တွင် လိမ္မော်ကုန်း သို့ သွားနိုင်ကာ အရှေ့ဘက်တွင် ရှော်နီရွာသို့ သွားနိုင်ပါသည်။ တောင်ဘက်သို့သွားပါက သစ်ပုတ်ရွာသို့ ရောက်နိုင်ပြီး အနောက်ဘက်သို့သွားပါက ညောင်တစ်ပင်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ပါသည်။ သစ်ပုတ်မြစ်မှ ကန့်မလာတစ်ပင်သို့ ချောင်းခွဲ (၆) ခုခန့် ရှိပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားပါက ထိခိုက်လွယ်သောနေရာတွင် တည်ရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းဖော်ပြပါချောင်းများသည် အနီးအနားရှိ သစ်ပုတ်၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာများသို့ ကလေးများ ကျောင်းတက်ခြင်း၊ ဆေးကုသမှုခံယူခြင်း၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စများကိုလည်း စက်လှေဖြင့်သွားရပြီး သစ်ပုတ်ကို ရေမိုင် (၃) မိုင်ရှိပြီး ညောင်တစ်ပင်ဆိုလျှင် (၄)မိုင်ခန့်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းတွင် မိုးရေလှောင်ကန် (၁) ခုသာရှိပြီး နွေရာသီသို့ရောက်ရှိလာပါက သောက်သုံးရေ မလုံလောက်ပါသဖြင့် ရေဝယ်ပြီး အနီးအနားရှိ သစ်ပုတ်၊ ပိုးလောင်းရွာများမှ ဝယ်ယူ၍သောက်ရသဖြင့် ငွေကုန်ကြေးကျများကြောင်းကိုလည်း သုံးသပ်ရပါသည်။

အရင်းအမြစ်သုံးသပ်ချက်

ကျေးရွာရှိ လူထုများသည် ဒီရေတောများပြုန်းတီးလာမှုကြောင့် သားငါးပုစွန်၊ ဂဏန်းများ ရှားပါးလာခြင်းကြောင့် ရေလုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကလုပ်ကိုင်စားသောက်နေသော ကျေးရွာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ တာဝန်ရှိသစ်တောဝန်ထမ်းများမှ လည်းငွေပေးခုတ်ပါကသစ်ခုတ် ရောင်းဝယ်သူတို့အား အရေးယူခြင်းမလုပ်ခြင်းကြောင့် ဒီရေတောတောင်မှာသာလျှင် ကန့်မလာတစ်ပင်ရွာသူ/သားများလုပ်ကိုင်စားသောက်ရခြင်းအဆင်ပြေမည်ဖြစ်ပါ၍ သစ်တောဝန်ထမ်းများဒီအတိုင်း ငွေပေးခုတ်ရလုပ်နေပါက ကန့်မလာတစ်ပင်ရွာသူ/သား များဆက်လက်နေထိုင်စား သောက်ရန် အခက်အခဲများရှိပါ၍ အခြားဒေသသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လုပ်ကိုင်စားသောက်ရနိုင် သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ထိခိုက်လွယ်မှု

ကန့်မလာတစ်ပင်ကျေးရွာတွင် ထိခိုက်လွယ်မှုအုပ်စုများမှာ သက်ကြီး၊ ကလေးသူငယ်၊ မသန်စွမ်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများ ကန့်မလာတစ်ပင် ကျေးရွာတွင် ထိခိုက်လွယ်သော သူများဖြစ်ကြသည်။ ရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင် ကမ်းနားဘေး နေထိုင်သူများလည်း ထိခိုက်မှုအုပ်စုများတွင် ပါရှိသည်။ ထိခိုက်လွယ်သောအုပ်စုတို့သည် သက်ကြီး(၅) ဦး၊ ကလေးသူငယ် (၁၅) ဦး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီး(၉)ဦး ရှိပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အနေနှင့် အမျိုးသား/သမီးများ ခွဲခြားထားခြင်းများမရှိ၊ အတူတကွ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ သဘာဝ

ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက ကြိုတင်သတိပေးခြင်း၊ ဝိုင်းဝန်း ပြောင်းရွှေ့ပေးခြင်းများလည်း ဝိုင်းဝန်း ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးပါသည်။

စဉ်	အမျိုးအမည်	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	သက်ကြီးရွယ်အို	၃	၉	၁၂
၂	၅နှစ်အောက် ကလေး	၁၅	၁၆	၃၁
၃	ကိုယ်ဝန်ဆောင်		၈	၈
၄	အမျိုးသမီးဦးဆောင် မိသားစု		၃	၃

ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုလူဦးရေ ရေးဆွဲခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာရှိ ထိခိုက်လွယ် သော အုပ်စုကို အလွယ်တကူသိရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိခိုက်လွယ်မှုခေါ်ဆိုရာတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတစ်ခုခု ထိခိုက်နေသောသူများကို ဆိုလိုသည်။ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကို သိရှိခြင်းအားဖြင့် ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာတွင် ခိုင်ခန့်သော အဆောက်အဦးများ မရှိသဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခု ကျရောက်လာမည့်အခြေအနေဖြစ်လာပါက သက်ကြီးများ၊ ကလေးများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ၊ မသန်စွမ်းများနှင့် အမျိုးသမီး ဦးဆောင်အိမ်ထောင်စုတို့ကို ဘေးကင်းရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်ရန် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲသတ်မှတ်ထားနိုင်ပါသည်။

ရွေ့လျားသွားလာမှုသုံးသပ်ခြင်း

ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာမှ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးအရ သွားလာရာတွင် ကန့်မလာတပင်မှသစ်ပုတ်သို့ ရေလမ်းစက်လှေနှင့် အသွားအပြန်(၂:၃၀)နာရီ၊ အောင်လှိုင်သို့ (၂:၄၀) နာရီ ပိုးလောင်းသို့(၂:၃၀) နာရီ၊ ညောင်တပင်သို့(၂:၂၀) နာရီ၊ အရာတော်သို့(၄:၀၀)နာရီ ရေတွင်းဆိပ်သို့ (၃:၄၀) နာရီ၊ ပြင်စလူသို့(၅:၄၀) နာရီ လပွတ္တာသို့ (၁၄:၀၀)၊ သစ်ပုတ်ကျေးရွာကို သွားလာရခြင်းမှာဈေးဝယ်ခြင်း၊ အောင်လှိုင်ကျေးရွာသို့စက်ပစ္စည်း ဝယ်ခြင်း၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာကို သွားလာရခြင်းမှာ သောက်ရေဝယ်၊ ဈေးဝယ်၊ ကျန်းမာရေး ကုသခြင်း ညောင်တပင်ကျေးရွာရှိကျေးရွာသို့ သွားလာရခြင်းမှာ လူမှုရေးသွားလာခြင်း၊ ပြင်စလူ သွားလာရခြင်း အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာသွားလာခြင်း၊ လပွတ္တာသို့ သွားလာရခြင်းမှာ စီးပွားရေး အရောင်းအဝယ်၊ ကုန်ပစ္စည်းရောင်းအဝယ် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကျန်းမာရေးတို့ကြောင့် သွားလာရခြင်း ဖြစ်သည် နှင့် ရေတွင်းဆိပ်ကျေးရွာနှင့် အရာတော်ကျေးရွာသို့သွားလာရခြင်းမှာ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာနှင့် အခြားကျေးရွာများသို့ ရွေ့လျားသွားလာရာတွင် ရေလမ်း ခရီးများသာသွားလာလို ရသည့်ကျေးရွာဖြစ်ပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှု	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်အထောက်အကူပြုပုံ	ဘေးအန္တရာယ်ဘယ်လိုကျ ရောက်နိုင်လဲ(သက်ရောက်မှု)	ဘယ်လိုကာကွယ်မလဲ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်း(သို့) စွမ်းဆောင်ရည်ဘယ်လိုမြင့်မလဲ
<p><u>ရေလုပ်ငန်း</u> (လှေ၊ ပိုက်၊ ဘောသီး၊ ကြိုး)</p>	<p>မိသားစုစားဝတ်နေရေးရှာဖွေစားသောက်နိုင်၊ လေ့ရှိရင်ကျန်းမာရေးအတွက်သွားလာနိုင် အသက်အန္တရာယ်ကြုံမယ်ဆိုရင် ပစ္စည်းများမှကယ်တင်နိုင်</p>	<p>လှေဆိုရင်မြုပ်မယ်၊ မျော၊ ကွဲဖြစ်နိုင်တယ်၊ ပိုက်ကွဲ၊ ပျက်၊ မျော၊ ကြိုး၊ ဘောသီး၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးနိုင်</p>	<p>လုံခြုံသောနေရာမှာထားမယ် လှေဆိုရင်မြောင်းထဲမှာဦးကြိုး ပဲ့ကြိုးချည်ထားမယ်၊ ပိုက်ကို လိပ်ပြီးအမြင့်ဆုံးနေရာမှာထား မြေကြီးတူးအမှတ်သားနဲ့မြုပ် ပိုက်တွဲတွေကိုခိုင်ခံရာမှာချည်ထားမယ်</p>	<p>ရေကိုရေနံကြီးသုပ်မယ်၊ သစ်သားတွေကိုလဲမယ်၊ ပိုက်အပေါက်ပြုရှိဖာမယ် ခေါင်းကြိုးမကောင်းရင်လဲမယ်၊ ပိုင်းဖာမယ်၊ ကြိုး၊ ဘောသီးမကောင်းရင်လဲမယ်၊ မှန်သားကပ်မယ်</p>
<p><u>ကျဘမ်း</u> (ဂဏန်းထောင်၊ ထင်းခုတ်) ခါး၊ လှေ၊ ပိုင်၊ မြုံး</p>	<p>ခါးရှိရင်ထင်းခုတ်မယ်၊ မိသားစုစားဝတ်နေရေးအဆင်ပြေမယ်၊ ဂဏန်းထောင်ရှိမယ်ဆိုရင် စားဝတ်နေရေးအဆင်ပြေ</p>	<p>ခါးဆိုရင်သံချေးတက်မယ် ကျိုးပဲ့နိုင်တယ်၊ မြုံး၊ ပိုင်တွေကျိုးနိုင်၊ မျောနိုင်၊ ပျက်စီးနိုင်</p>	<p>ခါးဆိုရင်ပိုခြုံနေရာမှာသိမ်းဆည်း ထားမယ်၊ ဂဏန်းထောင်မယ် ပိုင်၊ ပြုံးတွေကို ကြိုးချည်ပြီး အိမ်ရဲ့အမြင့်မှာထားမယ်</p>	<p>ခါးဆိုရင်သွေးထားရမယ်မသုံးသေးရင်သံချေးမတက်အောင် ထားရမယ်မြုံး၊ အကျိုးပဲ့တွေကို ပေါင်းထားမယ်၊ ပိုင်တွေကို ဝါးအစားထည့်မယ်</p>
<p><u>ကုန်ဆုံဆိုင်</u> (ဆီ၊ ဆား၊ ငရုပ်၊ ဆန်၊ ကြက်နီ)</p>	<p>မိသားစုစားဝတ်နေရေးဖြေရှင်း၊ ပိုလျှင်အခြားသူများကိုရောင်းချနိုင် ဝင်ငွေရမယ်</p>	<p>ပျက်စီးနိုင်၊ မှိုတက်၊ မြေမြုပ်မယ်၊ ပုတ်မယ်၊ မျောမယ်</p>	<p>ဆန်ဆိုရင်အိတ်နဲ့လုံခြုံအောင် ထားမယ် ဗုံးနဲ့ထည့်ပြီးလုံခြုံရာမှာထားမယ်</p>	<p>ဈေးဆိုင်တောင့်တင်းမှုရှိအောင် မြင့်မြင့်ဆောက်မယ်၊ ဒေါက်တွေကန်မယ်၊ အကာကာမယ်၊ တိုင်ကူထားမယ် လိုအပ်ရင်ကျားကန်မယ်</p>

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်မလာတပင်ကျေးရွာ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်းဇယားကို သုံးသပ်ရာတွင် ရေလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရာတွင် (လှေ၊ ပိုက်၊ ဘောသီး၊ ကြိုး) စသည်တို့ရှိပါက ဘေးအန္တရာယ်ရှိချိန်တွင် များစွာ အထောက်အကူပြုနိုင်ပြီး၊ ၎င်းပစ္စည်းများကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်သိမ်းဆည်းထားခြင်း မရှိပါက ပိုက်၊ လှေများကွဲပြဲခြင်းစသည့်တို့ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ကြိုတင်ကာကွယ်ရန်မူပြုလုပ်ကာ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်ထားပါက ဆုံးရှုံးမှုဒဏ်ကို လျော့နည်းစေနိုင်ပါသည်။ ကျဘမ်း လုပ်ကိုင်ရာတွင်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန့်မလာ တပင်ကျေးရွာ၏ အဖွဲ့အစည်းချိတ်ဆက်မှုကို သုံးသပ်ရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ရပ်မိရပ်ဖ အဖွဲ့သည် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စများကို လုပ်ဆောင်ပေးနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပြည်သူ့စစ်နှင့် မီးသတ်အဖွဲ့သည် အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့နှင့်ပူးပေါင်းကာ ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ပေး နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကြက်ခြေနီအဖွဲ့နှင့် ကျန်းမာရေးကော်မတီအဖွဲ့ များသည် ကျေးရွာလူထု၏ကျန်းမာရေးကို ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်ပေးနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ နာရေးကူညီမှု အသင်းသည် ကျေးရွာ၏ အရေးများတွင် ထိထိရောက်ရောက် ပါဝင် ကူညီပေးနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ကျောင်းကော်မတီ၊ ဂေါပဂ၊ VDMC အဖွဲ့တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ပတ်မြန်မာ အဖွဲ့သည် ကျေးရွာအတွက် ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ပေးနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ Save the Children အဖွဲ့သည် ကျေးရွာ၏ ကျန်းမာရေးကို ကူညီပံ့ပိုးပေးနေကြောင်းလည်း တွေ့ရပါသည်။ Actionaid Myanmar အဖွဲ့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ပြီး အကူအညီပေး နေကြောင်းလဲတွေ့ရှိရပါသည်။ SHG ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့သည် မကြာသေးခင်ကမှ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ဖြစ်သောကြောင့် အဖွဲ့ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုသာလုပ်ဆောင်နေရသော အခြေအနေမှာ ရှိနေသေးကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိ ရပါသည်။

အဖွဲ့များ၏ အဓိကဆက်သွယ်ရမည့်သူများမှာ -

၁။ ဦးစိုးစိုး	- အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့
၂။ ဦးသိန်းဝင်း	- ရပ်မိ/ဖ
၃။ ဦးဇော်စိုးနိုင်	- ပြည်သူ့စစ်
၄။ ဦးအောင်ချစ်ဇော်	- မီးသတ်အဖွဲ့
၅။ ဒေါ်ပန်းအိထွေး	- ကျန်းမာရေးအဖွဲ့
၆။ ဒေါ်ရင်စိန်	- မိခင်နှင့် ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့
၇။ ဦးမျိုးဝင်းသူ	- လူငယ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်
၈။ ဦးမြင့်ရွှေ	- ဂေါပကအဖွဲ့
၉။ ဦးသန်လှိုင်	- VDMC အဖွဲ့
၁၀။ ဦးစိုးသိန်းထွန်း	- နာရေးကူညီမှုအသင်းအဖွဲ့
၁၁။ ဒေါ်ချိုသီလွင်	- SHG အဖွဲ့
၁၂။ ဒေါ်သဲပြည့်စုံဦး	- Actionaid Myanmar အဖွဲ့
၁၃။ ဒေါ်အိအိဖြိုး	- ပတ်မြန်မာအဖွဲ့
၁၄။ ဒေါ်ပန်းအိထွေး	- Save the Children
၁၅။ ဦးဇော်ဇော်	- ကျောင်းကော်မတီ

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

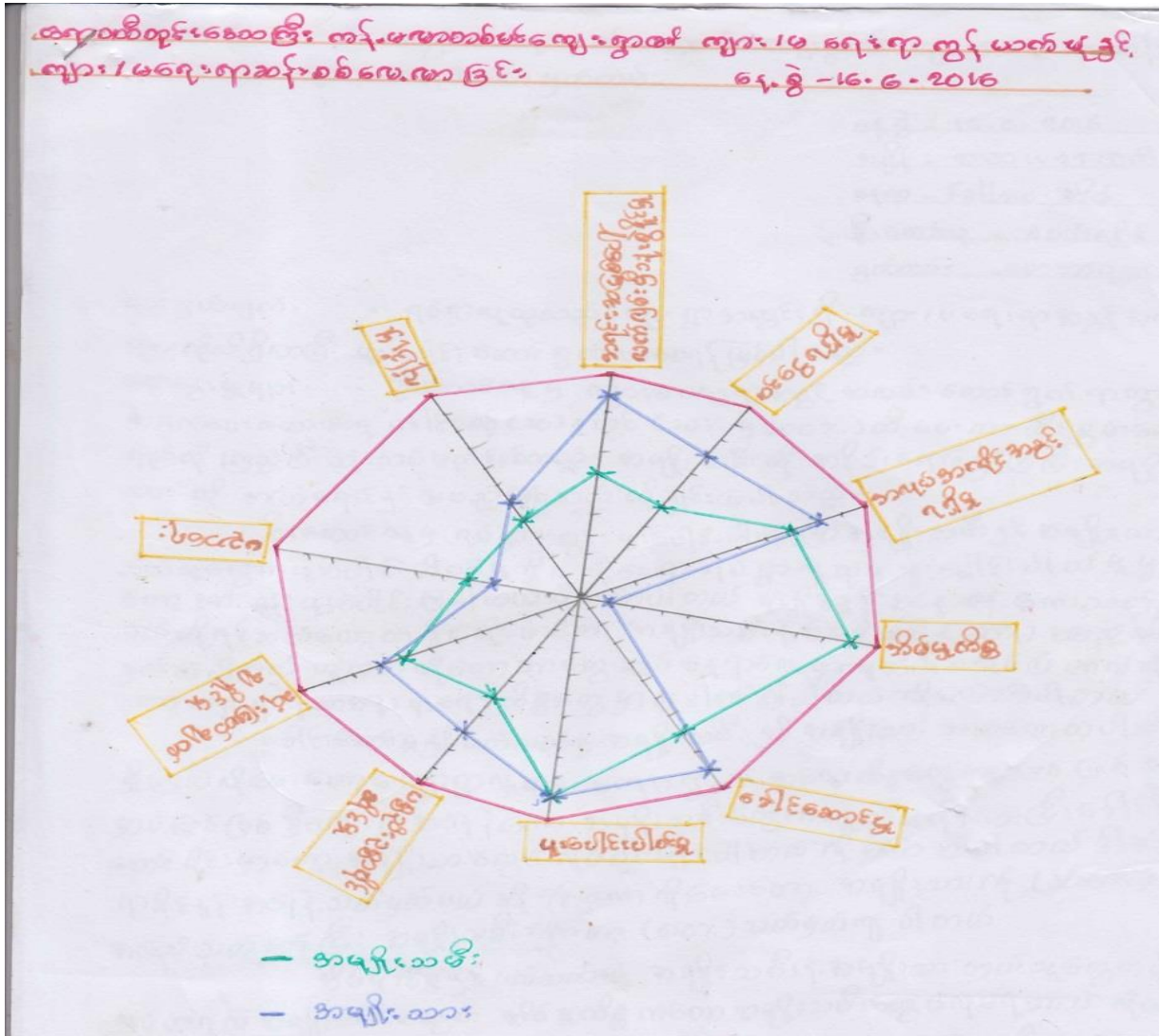
ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
အုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ကျေးရွာရဲ့ သာသနာရေး ၊ လူမှုရေး ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများနှင့် မြို့နယ်၊ အုပ်စုတို့နှင့်ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ကာ ရပ်ရွာပေါ်တွင် ပြဿနာ အငြင်းပွားမှုတို့တွင် အဓိကတာဝန်ယူ ဖြေရှင်းပေးပါသည်။
ရပ်မိ / ဖ	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သာရေး ၊ နာရေး၊ လူမှုရေး၊ ပြဿနာများကို ဝိုင်းဝန်း အကြံပြုလုပ်ဆောင်ပေးသည်။
မီးသတ်	နွေရာသီတွင် မီးဘေးကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် မီးကိုစနစ်တကျ ချက်ပြုတ်ရန်နှင့်၊ မီးချိတ်၊ မီးကပ်၊ မီးသတ်ဆေးပူး ထားရှိရန် လိုက်လံနှိုးဆော်ပေးခြင်း၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ချိန်တို့တွင်လည်း ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ပေးကြသည်။
ပြည်သူ့စစ်	ရပ်ရွာတွင်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ပူးပေါင်းကာ လုပ်ဆောင်ကူညီပေးသည်။ ဥပမာ-အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ ပဋိပက္ခဖြစ်သည်ကို လာရောက်တိုင်ကြားပါက ပြည်သူ့စစ်မှ သွားရောက်ခေါ်ဆောင်ဖမ်းဆီးပေးရသည်။
ကျန်းမာရေးကော်မတီ	ကျေးရွာရှိ ငါးနှစ်အောက်ကလေးသူငယ် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများကို ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ကာကွယ်ဆေးတိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် ဆေးထိုးရန်ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးသည်။ အရေးပေါ်ကျန်းမာရေးဖြစ်ပါက ဆေးရုံ ဆေးခန်းသို့ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု ဌာနအဖွဲ့သို့ ချိတ်ဆက်၍ ပို့ဆောင်ပေးသည်။
Actionaid MYA MOW	ကျေးရွာပြည်သူများ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ထိခိုက်မှု သက်သာမှုရရှိရန် အသိပညာပေးဟောပြောခြင်း ဆက်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများပေးခြင်း ၊ SHG အမျိုးသမီး များစုဆောင်းအလုပ်အကိုင် အမျိုးသမီးများရရှိလုပ်ဆောင်လာတတ်စေရန်၊ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်လာတတ်စေရန်အသိပညာပေးစံပြစိုက်ပျိုးခြင်းများပြုလုပ်ပေးသည်။
ကြက်ခြေနီ	ကျေးရွာသဘာဝဘေးအန္တရာယ် အဖွဲ့တို့နှင့်စုပေါင်းလုပ်ဆောင် ကြသည်။
နာရေးကူညီမှုအဖွဲ့	ကျေးရွာတွင် မည်သူမဆိုနာရေးဖြစ်ပါက ခေါင်တစ်လုံးနှင့် ငွေတစ်သောင်း(၁၀၀၀)ကျပ် ကူညီပေးသည်။ အဖွဲ့ဝင်များမရေခတ်ပေခြင်း ညဘက် အစောင့်ပြုလုပ်ကူညီပေးကြသည်။
ကျောင်းကော်မတီ	ကန့်မလာတပင် ကျေးရွာကျောင်းသည် ကိုယ်ထူကိုယ်ထကျောင်းဖြစ်သည်အတွက်ကြောင့် ဆရာမ များငှား၍ ကလေးများကို စာသင်ရသောကြောင့် ဆရာ/မ များကို ပေးရမည့် ငွေများကို လိုက်လံကောက်ယူပေးသည်။

လူငယ်အဖွဲ့	သာရေးနာရေး ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင် ရေခတ်ထင်းခွဲ အခမ်းအနား ပြင်ဆင်သိမ်းဆည်းပေးသည်။
ဂေါပကအဖွဲ့	ဘာသာရေးပွဲတော်စီမံခန့်ခွဲပေးခြင်း၊ အလှူငွေများလက်ခံထိန်းသိမ်းပေးခြင်း၊ ပြုလုပ်ကြသည်။
ပက်မြန်မာ	ငွေချေးပေးခြင်း၊ ချေးငွေကို (၁၅)ရက် တစ်ခါပြန်လည်ပေးဆပ်ငွေများကို လာရောက်သိမ်းယူစရင်းပြုစုသွားခြင်းများ လုပ်ဆောင်ကြသည်။
SHG	SHGအဖွဲ့သည် စိတ်တူကိုယ်တူ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ဖွဲ့ခြင်း၊ ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ပါဝင်ကူညီလုပ်ဆောင်ကြသည်။
VDMC	VDMC အဖွဲ့များသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တို့တွင် ကြိုတင်သတိပေးရေးလုပ်ဆောင်ပေးခြင်း နှင့် ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးရှေးဦးပေးခြင်း လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ပေးကြသည်။
Save the children	အရေးပေါ်လူနာများကို ဆေးရုံ/ခန်းသို့ အခမဲ့ပို့ဆောင်ပေးသည်။

ရပ်ရွာ၏ ပဋိပက္ခ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် သွေးကွဲစေသော အရာများ

ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလူထုအချင်းချင်း သွေးစီးစေသော အရာများမှာ သာရေးနာရေး၊ ဘာသာရေး၊ အားကစားပွဲ ဆုပေးပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခြင်းနှင့် လမ်းခင်းတံတား ဆောက်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ လူထုအတွင်း ငြိမ်းချမ်းမှုများအား ခြိမ်းခြောက်စေသော အကြောင်းအရာများမရှိပါ။ အမျိုးသား/သမီးများ ကွဲပြားမှုမရှိပါ။ ကျေးရွာအပေါ် မည်သည့်ကိစ္စမဆိုအားလုံးသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အဓိကဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ အဓိကဆုံးဖြတ်ပါသည်။ ၎င်းဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် အမျိုးသားများက (၁၀)ဦးပါက အမျိုးသမီး(၆) ဦးလောက်သာပါရှိသည်။ ဘေးဖယ်ခံရသူမရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ လူထုအားလုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုသာ အဓိကထားသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် တစ်ခုခု တင်းမာမှုများရှိပါက အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရပ်မိ/ဖ များက ဖြေရှင်းပေးပါသည်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန့်မလာ တပင်ကျေးရွာ၏ ကျား/မ ရေးရာအခွင့်အလမ်းဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်တွင် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတွင် အမျိုးသမီးနှင့်အမျိုးသားတန်းတူ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ခေါင်းဆောင်မှုပိုင်း တွင်အမျိုးသားများမှာ ခေါင်းဆောင်မှုအပြည့်ရကြပြီး အမျိုးသမီးများမှာ အနည်းငယ် ကွာဟနေကြောင်း သုံးသပ်ရပါသည်။ အိမ်မှုကိစ္စကိုသုံးသပ်ရာတွင် အမျိုးသမီးများ သည် အစဉ် အလာအရ အမျိုးသားများထက် ပိုမိုလုပ်ကိုင်ခွင့်ရကြပြီး အမျိုးသားများမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်နေရသောကြောင့် အိမ်မှုကိစ္စတွင် အလွန်အားနည်းကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းကို သုံးသပ်ရာတွင် အမျိုးသမီးနှင့်အမျိုးသား အနည်းသာကွာဟနေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဝင်ငွေရရှိမှုမှာတော့ အမျိုးသမီးနှင့်အမျိုးသား ကွာခြားမှုရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

အမျိုးသားများက ၃၀% ပိုနေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အရင်းမြစ်ပေါ်လက်လမ်းမှီသုံးစွဲနိုင်မှုတွင် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီး ထက်ဝက်နီးပါး ကွာခြားနေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ လုံခြုံမှုပိုင်းကို သုံးသပ်ရာတွင် ကန့်မလာတစ်ပင် ကျေးရွာရှိအမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများသည် အသက်ပိုင်း ဆိုင်ရာလုံခြုံမှု အလွန်နည်းနေကြောင်း တွေ့ရသည်။ ပညာရေးပိုင်းကို သုံးသပ်ရာမှာတော့ ပညာရေးတွင် အလွန်အားနည်းနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ရွာတွင်ကျောင်းမရှိကြောင်းကိုလည်း သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုကို သုံးသပ်ရာတွင် အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသား တန်တူနီးပါး ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုကိုသုံးသပ်ရာတွင် အမျိုးသမီးနှင့်အမျိုးသား အနည်းငယ်ကွာဟနေကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ဧရာဝတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန့်မလာ တပင်ကျေးရွာ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာ ပေးမှုများကို ရရှိနိုင်မှုသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုလွန်ကဲလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ နေပူရှိန်ပြင်းလာခြင်း၊ မိုးလေဝသမမှန် ခြင်းများကိုတွေ့ရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်များကို ကြိုတင်မှန်းဆရာတွင် ပုရွက်ဆိတ်များကိုကြည့်ပြီး ရေကြီးခြင်းကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းခြင်းများ ရှိပါတယ်လို့ ပြောကြပါတယ်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်လာလျှင် ပြန်လည်ထူထောင်ရန် ကောင်း မွန်သော အနေအထားတွင်မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာရှိလူများသည် နေပူပြင်းလျှင် အရိပ်ရသော အပင်အောက်တွင်နေထိုင်ခြင်း၊ အပြင်ထွက်လျှင် အကာအကွယ်များဆောင်၍ ထွက်ခြင်းများဖြင့် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုကို ကာကွယ်ကြပါသည်။ လိုက်လျောညီထွေမှု အစီအစဉ်တွေ မရှိ သည်တို့ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ပြင်ဆင်ခြင်းတွင်လည်း အားနည်းနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် ပြန်လည်တုံ့ပြန်နိုင်သော ပြင်ဆင်ခြင်းတော့ မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဒေသတွင်းရိုးရာ ဗဟုသုတတွေကတော့ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်ရေဖောင်ဖောင်၊ တော်သလင်းမိုး ကဇင်းကျိုး၊ တော်သလင်းနေ ပုဇွန်သေစသည့် ဓလေ့ဗဟုသုတများရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ဒေသဓလေ့ မိုးလေဝသခန့်မှန်းမှုတွင် ဖားရိုးကို ကြည့်၍မိုးခန့်မှန်းခြင်း၊ လေကိုကြည့်၍မုန်တိုင်းခန့်မှန်းခြင်းများကိုတွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာရှိလူများသည် လိုက်လျောညီထွေမှု အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ရန်ဆန္ဒရှိကြပါသည်။ မတူညီသောအိမ်ထောင်နှင့် ကျေးရွာရှိလူများသည် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုအတွက် ပုတ်သိုးသောအစားအစာများကို စုဆောင်းထားခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်လျှင် အိမ်ထောင်စုတို့သည် သူတို့၏ နေအိမ်အဆောက် အဦများကို ကျားကန်ထားခြင်း၊ အမိုးကိုကြမ်းတုံးဖိထားခြင်း၊ ထောင့်ထောက်ထားခြင်းဖြင့် ခိုင်ခံ အောင်ပြုလုပ်ထားကြပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်မည်ဆိုလျှင် ကျေးရွာရှိရောဂါဖြစ်သော သူများနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊ ခလေးများဆိုသူတို့ နားလည်ပြောပြီးဘေးလွတ်ရာသို့ ရွှေ့ပြောင်း ပေးသည့် အလေ့အထကောင်းလည်းရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အိမ်ထောင်စုများသည်

ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းများတွင် ထိခိုက်မှုမရှိစေရန် ကာကွယ်ထားခြင်းများ ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ဥပမာ-နေပူပြင်းလျှင် ဂဏန်းများကို ဂဏန်းခြင်း ထဲတွင်မထည့်ပဲ ပင်နီအိတ်တွင် ထည့်ထားခြင်း၊ ရေကြီးလျှင်ပိုက်ထွက်မထောင်ပဲ လုပ်ငန်း သုံးကိရိယာများကို နေလှမ်းပြီးစနစ်တကျ သိမ်းဆည်းထားကြသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ကန့်မလာ တပင်ကျေးရွာသည် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိ ပညာပေး မှုများကိုရရှိမှုတွင်အားနည်းနေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်	သူတို့ကိုနောက်ဆုံး မှန်တိုင်း/ လွန်ကဲသည့် ဖြစ်ရပ်များအ ကြောင်းဘယ်လိုအသိပေးခဲ့သလဲ	သူတို့ဘယ်လိုဆက်သွယ်ရေးနည်း/ လိုင်းကိုရရှိကြသလဲ
အမျိုးသား	ရေဒီယို၊စလောင်း၊တီဗွီ၊ဖုန်းများမှ ရရှိပါသည်။	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊အဆင့်ဆင့်ဖုန်းများဖြင့် လည်းရရှိပါသည်။
အမျိုးသမီး	ရေဒီယို၊စလောင်း၊တီဗွီ၊ဖုန်းများမှ ရရှိပါသည်။အမျိုးသမီးအချင်းချင်း မှလည်းတစ်ဆင့်စကားဖြင့်ရရှိပါ သည်။	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ကျေးရွာ VDMC အဖွဲ့ ရေဒီယိုတယ်လီဖုန်းများဖြင့်လည်းရရှိ ပါသည်။
ကလေး	ကျောင်းဆရာ/မ မှလည်းရရှိပါ သည်	ကျောင်းဆရာ/မများ မိသားစုဝင်မိဘ များမှလည်းရရှိပါသည်။
မသန်စွမ်း	မိသားစုဝင်များ၊ကျေးရွာVDMC ကော်မတီများမှရရှိပါသည်။	မိသားစုဝင်များ၊VDMC ကော်မတီများမှရရှိပါသည်။
သက်ကြီး	ရေဒီယို၊မိသားစုဝင်များ	ရေဒီယိုများ၊မိသားစုဝင်များ၊VDMC ကော်မတီများမှရရှိပါသည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုရှိခဲ့လျှင် ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြား၊ ဖုန်းလိုင်း များမှသတင်းအချက်များရရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာမြန်မာအသံရေဒီယိုအဓိကထား ဦးစားပေးအသုံးပြု ပါသည်။ရပ်ရွာတွင်သတင်းအချက်အလက်များအား အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီရရှိပါသည်။နောက်ဆုံး ရေကြီးခြင်းသတင်းနှင့်မှန်တိုင်းသတင်းများကို ရွာသားများအားအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှတစ်ဆင့် လှော်စပီ ကာဖြင့် အသိပေးခြင်း အချင်းချင်းအသိပေးခြင်းများပြုလုပ်ကြပါသည်။ ရပ်ရွာလူထုအတွက်အထိ ရောက်ဆုံးသတင်းပေးနိုင်မှုမှာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရေဒီယိုမှ အထိရောက်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သောသူများ ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များအားအသိပေးခြင်းများပြုလုပ်၍အသိပေးပါ သည်။

ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကြိုတင်အသိပေးမှု ရရှိပါက အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းများထိခိုက်ပျက်စီးမှု အရှိအောင်ကြိုတင်ကာကွယ် လုပ်ဆောင် နိုင်ပြီး ဆုံးရှုံးမှုကိုလည်း လျော့နည်းစေပါသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

စဉ်	ကလေးသူငယ်များကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်းနှင့် အကျိုးဆက်	ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများ
၁	ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	ခြေကျိုး၊ လက်ကျိုး၊ သစ်ပင်တက်၊ ကျောင်းမတက်နိုင်၊ ပညာရေးနှောင့်နှေး	မိဘများကဂရုစိုက်ဆုံးမရန်သစ်ပင်ပေါ် မတက်ဖို့ပြောမယ် သတိထားဆော့ရန်
၂	လူမှုရေးဆိုင်ရာအိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	မိဘတွေရန်ဖြစ်တာ၊ သားသမီးတွေကို ရိုက်တာ(ဝမ်းနည်းမယ်၊ ကြောက်တယ်၊ ငိုတယ်)	မိဘတွေအပြောအဆိုဆင်ခြင်ရမယ် သားသမီးတွေရေမှာ ကြမ်းတမ်းစွာ မပြောဆိုမိရန်
၃	ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	အစည်းအဝေးမှာကလေးတွေကို ပါဝင်ခွင့်မပေးခြင်း (စိတ်မကောင်းဖြစ်မယ်၊ ဝမ်းနည်းမယ်)	နားလည်အောင်ရှင်းပြမယ် တတ်နိုင်တဲ့ဘက်ကပါဝင်ခွင့်ပေးမယ်
၄	စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ	ပညာသင်ကြားခွင့်မရခြင်း၊ ခိုးတက်၊ လုတက် (သူများခိုင်းဖက်ဖြစ်မယ်၊ စိတ်ဓာတ်တွေပျက်ပြားလာမယ်)	ရပ်ရွာလူထုနဲ့တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရမယ် ပတ်ဝန်းကျင်မိဘဂရုစိုက်ဆုံးမပေးရမယ်
၅	ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	ဝမ်းပျက်၊ ဝမ်းလျှော၊ ဖျားနာ၊ အသက်အန္တရာယ်ထိခိုက်နိုင် (ပညာရေးတွေထိခိုက်မယ်)	ရေကိုစနစ်တကျသုံးစွဲရန်လိုအစားအသောက်ဆင်ခြင်ရမယ် (ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးခြင်းများ လုပ်ရမယ်)
၆	ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	ကျောင်းမရှိ၊ ဆရာမရှိ၊ စီးပွားရေးအဆင်မပြေလို့ (ကျောင်းမထားနိုင်၊ စာရေးကိရိယာလုံလောက်စွာမပံ့ပိုးနိုင်)	အစိုးရနှင့်၊ NGO အဖွဲ့တွေနဲ့ချိတ်ဆက် ရပ်ရွာလူထုအနေနဲ့ထောက်ပံ့ပေး

၇	ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်မှုနိင်မှုများ	အသက်ဆုံးရှုံး၊ ကြောက်စိုးရိမ်တယ်၊ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခုကျရောက်ခြင်း	ခိုလှုံရာနေရာကို ပို့ပေးရမယ် ခိုလှုံရာနေရာကိုသတ်မှတ်ပေးရမယ်
---	---	---	--

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု ကန့်မလာတစ်ပင်ကျေးရွာ၏ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်နှင့်အခွင့်အရေးအပေါ်သက်ရောက်မှုဇယားတွင် ဆွေးနွေးချက်များအရ ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲများ ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်းနှင့် အကျိုးဆက်များဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများစွာရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိကြပါသည်။ ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များမှာ ခြေလက်ကျိုး၊ သစ်ပင်တက်ဖြစ်ပြီး အကျိုးဆက်ဖြစ်နိုင်သည်များမှာ ကျောင်းမတက်နိုင်၊ ပညာရေးနှောင်နှေးခြင်းများရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများမှာ မိဘများက ဂရုစိုက်ဆုံးမရန်လိုသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ လူမှုရေးဆိုင်ရာအိမ်တွင်းဘေးအန္တရာယ်များမှာ မိဘတွေရန်ဖြစ် တာသားသမီးတွေကိုရိုက်တာ ပြီးတော့အကျိုးဆက်မှာတော့ ဝမ်းနည်းမယ်၊ စိတ်မကောင်းဖြစ်တာတွေရှိရပြီး ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းကတော့ မိဘတွေကသားသမီးတွေရှေ့မှာ အပြောအဆိုဆင်ခြင်သင့်သည်ဟု တွေ့ရှိရ ပါသည်။ ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်းတွင် ရွာရှိလူကြီးများက ကလေးများအား အပြည့်အဝပါဝင်ခွင့်မပေး သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ကလေးများ၏ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် စိတ်ညစ်တယ်၊ စိတ်မကောင်းဖြစ်မယ်၊ ဝမ်းနည်းခြင်းများ ရှိလာနိုင်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများကတော့ နားလည်အောင်ရှင်းပြမယ်၊ တက်နိုင်သည့်ဘက်ကပါဝင်ခွင့်ပေးသင့်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ ရှိလာပါက ကလေးများ ခိုးနိုင်ဖွယ်ရှိနိုင်သည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး အကျိုးဆက်အနေနဲ့တော့ ကလေးများစိတ်ဓာတ်ပျက်ပြားလာနိုင်သည်ကို တွေ့ရှိရ ပြီး ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများကတော့ ရပ်ရွာလူထုနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရမယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်က ဂရုစိုက်ဆုံးမပေးရမယ်ဆိုတာကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျန်းမာရေးပြဿနာများ ကြုံတွေ့လာလျှင် ဖြစ်ရသည့် အကြောင်းအရင်းနှင့် အကျိုးဆက်များမှာ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ ဖျားနာ၊ အသက်အန္တရာယ်ထိခိုက်နိုင် ပညာရေးတွေ ထိခိုက်မယ်ဆိုတာ တွေ့ရှိရပါသည်။ ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများကတော့ ရေကိုစနစ်တကျသုံးစွဲရန်နှင့် ကျန်းမာရေး အသိပေးခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးသင့်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများအနေဖြင့် ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်းနှင့် အကျိုးဆက်များအဖြစ် ရွာတွင် ကျောင်းမရှိ၊ ဆရာမရှိ၊ ဆက်သွယ်ရေးလမ်းမကောင်း မိဘများစိတ်မချဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ဖြေရှင်း နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကတော့ အစိုးရနှင့် NGO အဖွဲ့တွေနဲ့ချိတ်ဆက်၊ ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးသင့်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်မှုများမှာ သဘာဝကြောင့်ဖြစ်တယ် မိဘတွေ

ဂရုမစိုက်လို့ဖြစ်တယ်။ အသက်ဆုံးရှုံးနိုင်တယ်။ ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းတွေကတော့ မိဘတွေနဲ့ ရပ်ရွာလူထုမှ ခိုလှုံရာနေရာကို ပို့ပေးရမယ်။ နေရာကို သတ်မှတ်ပေးရမယ်။ ပြသထားဖို့လိုကြောင်း ဆွေးနွေးချက် များအရ သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ဧရာဝတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာ၏ ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတ်ပေးစနစ်ကို သုံးသပ်ရာတွင် (၁) ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ ဗဟုသုတနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျေးရွာတွင် လွန်ခဲ့သော နှစ်များက ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် အခု လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော ဘေးအန္တရာယ်များကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကန့်မလာတပင် ကျေးရွာမှ ရွာသူရွာသားများသည် ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များ ရှိကြပါသည်။ ဥပမာ- ဖုန်းတိုင်ဆိုလျှင် ဝါ၊ လိမ္မော်၊ နီ၊ ညို၊ စိမ်း ဆိုသော အဆင့် (၅)ချက်ဖြင့် သတ်မှတ်ထားကြပါသည်။ ဝါ သည်မြန်မာနိုင်ငံဘက်သို့ ဦးတည်ခြင်းမရှိ၊ လိမ္မော် သည် ဦးတည်နေသည်ဟုသတ်မှတ်၊ နီ သည် မြန်မာနိုင်ငံတော်သို့ ဝင်ရောက်တော့မည်ဟု သတ်မှတ်၊ ညို သည်ဖြတ်ကျော်နေစဉ် သတ်မှတ်၊ စိမ်း သည် ဖြတ်ကျော်ပြီးစီးခြင်းလို့ သတ်မှတ်ထားကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်မြေပုံ၊ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေမြေပုံများ မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ (၂) ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ရပ်ရွာလူထုများသည် ငလျင်လှုပ်ပြီးရင် ဆူနာမီဖြစ်လာနိုင်ခြင်း၊ မုန်တိုင်းကို ရေဒီယို TV၊ ဖုန်းစလောင်းတို့မှ ကြည့်ရှုစောင့်ကြည့် ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် စသည့် ဓလေ့ခန့်မှန်းမှုများရှိကြပါသည်။ ဥပမာ- ဖားရိုးကိုကြည့်ပြီး မိုးကိုခန့်မှန်းခြင်း၊ ဇင်ယော်ငှက်တွေကိုကြည့်ပြီး မုန်တိုင်းရှိ/မရှိ ခန့်မှန်းခြင်း ပုရွက်ဆိတ်၊ တရောဂဏန်းတွေကိုကြည့်ပြီး ရေကြီးခြင်းကို ခန့်မှန်းခြင်းစသည်တို့ ရှိကြပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုများသည် ဘေးအန္တရာယ်ကို မိုးရေချိန်၊ လေကိုကြည့်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်တိုင်း ကြည့်လေ့လာ ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်တိုင်းသော နည်းကိရိယာမရှိခြင်း လေ့ကျင့်ပေးသောသူများ မရှိခြင်း စသည့် အားနည်းချက်များသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ (၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေါ် နည်းလမ်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျေးရွာ ကြိုတင်အသိပေးရေး တာဝန်ခံကတော့ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကြက်ခြေနီ၊ မီးသတ်တွေရှိပြီး ဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုအတွက် တိုင်ပင်သောနေရာမှာ စာသင်ကျောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး တို့ဖြစ်ကြသည်။

ကျေးရွာတွင် အဓိကတာဝန်ရှိသူတွေ့ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ရပ်မိရပ်ဖတို့ကို တွေ့ရပါသည်။ သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်းတင်ထားသူ အမြဲတမ်း အဆင့်သင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အားနည်းချက်အနေနဲ့ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေးစင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် ဇယားများကို ကပ်ထားခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုဖြစ်လျှင် ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွ လုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ (၄) ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျေးရွာရှိလူများသည် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို တယ်လီဖုန်း၊ လက်ကိုင်ဖုန်း၊ ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြားတွင်လည်း ရယူကြပါသည်။ (၅) ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျေးရွာတွင် ဒေသတွင်းကြိုတင် သတိပေးမှုနည်းလမ်းတွေ အသုံးပြုခြင်းမရှိခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင် ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့် လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် ကျေးရွာလူထုသည် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များအား လက်ခံမည့်ပုံစံ တစ်ခုအဖြစ် ဆက်သွယ်ခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ (၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျေးရွာတွင် သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းသို့ တယ်လီဖုန်း၊ လက်ကိုင်ဖုန်း၊ သတိပေးချက်အလံများလွှင့်တင်ခြင်း၊ လူအချင်းချင်း သတင်းပေးချက်ခြင်း၊ အချက်ပြဥက္ကဋ္ဌခြင်းတို့ဖြင့် အချင်းချင်းသိရှိစေရန် ပြန်လည်ဖြန့်ဝေ ကြပါသည်။ (၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျေးရွာတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီရှိခြင်း၊ အရေးပေါ်တုန့်ပြန်ရေးအစီအစဉ်များ ဆွဲထားခြင်း၊ ကြိုတင်လေ့ကျင့်ပေးထားခြင်း၊ အရေးပေါ်တုန့်ပြန်ရေးအတွက် ကြိုတင်လေ့ကျင့်ပေးထားခြင်းများ ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်လာမယ်ဆိုလျှင် ကျေးရွာတွင်းရှိသူများသည် တစ်ဦးဖြစ်စေ၊ မိသားစုလိုက်ဖြစ်စေ အစားအစာများကို သိုလှောင်ထားခြင်း၊ အရေးကြီး စာရွက်စာတမ်းများ သိမ်းဆည်းထားခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များကို ဘေးလွတ်ရာသို့ လွှတ်ကြောင်းထားခြင်း၊ ထိခိုက်လွယ်သူများကို ဘေးလွတ်ရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းထားကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ခိုင်လုံသောအဆောက်အအုံမရှိခြင်း၊ ဘေးလွတ်ရာနေရာကို သွားလျှင် လုံခြုံမှု မရှိခြင်း၊ ဘေးလွတ်ရာသို့ သွားလျှင် ဝေးကွာခြင်းများကိုတွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ဆက်တိုက် လေ့ကျင့်ရေးလုပ်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ (၈) ရပ်ရွာလူထုကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်ပြမြေပုံမရှိသည့်အတွက် အရေးပေါ်ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လျှင် အရေးပေါ် တုန့်ပြန်မှုများမပြုလုပ်နိုင်ခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်များကို ချောမွေ့စွာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်လျှင် အဆင့်တိုင်းအတွက် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကြိုတင်သတိပေး အချက်အလက်များ ရရှိနိုင်ရန် အရင်းအမြစ်များကို ချက်ခြင်းအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ အသုံးပြုရာတွင် သာယာကုန်းရှယ်တာသို့ အနီးဆုံးသွားရောက်ရာတွင် သစ်ပုတ်မြစ်ကို

ဖြတ်ကူးရသည်။ လုံခြုံမှုအပြည့် မရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ (၉) သုံးသပ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ မြို့နယ်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီများနှင့် ဆွေးနွေးမှုမရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင် မိုးလေဝသဌာနမှ တာဝန်ပေးထားသူမရှိခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။ မြို့နယ်မိုးလေဝသဌာနနှင့် သွားရောက်ဆွေးနွေးရန်ဝေးခြင်း၊ ရေလမ်းခရီးနှင့် သွားရခြင်း ခက်ခဲခြင်းတို့ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာသည် မိုးလေဝသဌာနမှ ပေးလိုက်သော သတင်းများကိုရရှိခြင်း၊ တိကျသော သတင်းများကို ရေဒီယို၊ ဖုန်း၊ တီဗွီတွေနဲ့ ရယူမှုရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် သတင်း အချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ဧရာဝတီဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန့်မလာတပင် ကျေးရွာ၏ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တရားဥပဒေအရ ကာကွယ်သော နယ်မြေနှင့် နီးခြင်း၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေခြင်း၊ ဒီရေတော၊ လူလုပ်သောသစ်၊ စိုစွတ်သော သစ်တောများနှင့် နီးသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ စီမံကိန်းသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့်သဘာဝ အလေ့အထ ကိုခေါင်းပုံဖြတ်မှုမရှိခြင်း၊ သစ်တောများကို ပြုန်းတီးစေခြင်း၊ သစ်ခုတ်ခြင်းများမရှိခြင်း၊ တိကျသော ပထဝီအနေအထားကို ပြောင်းလဲမှု မရှိခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။ စီမံကိန်းသည် တိုးတက်နေသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုမဖြစ်ခြင်း၊ အပင်များကို မီးရှို့ခြင်းမရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များကို ပျက်စီးမှုမရှိခြင်း၊ အခြားမှလာသော မျိုးစေ့များနှင့် အဆင်ပြေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ် ပျက်စီးမှုမရှိခြင်း၊ ပင်လယ်နှင့် ရေနေဇီဝသက်များပေါ်တွင် သက်ရောက်မှုမရှိခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။ ရှေးဟောင်းသမိုင်းအမွေအနှစ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး စီမံကိန်းဆောင်ရွက် သော ကျေးရွာသည် ရှေးဟောင်းသုတေသနနယ်မြေ ဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားတွင်မရှိခြင်း၊ ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်အဖြစ် ဖော်ပြထားသော နေရာမဟုတ်ခြင်း၊ ဘာသာရေးအဆောက်အဦများကို ဖျက်စီးမှုမရှိသည် လူတွေ့ရဲ့ သုသာန်တွေကို အနှောက်အယှက်ပေးနေခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ စီမံကိန်းသည် ထင်ရှားသောနေရာ အဆောက်အဦး သတ်မှတ်ထားသော အမျိုးအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှု၊ သက်ရှင်ပုံစံ၊ လူနည်းစု၊ တိုင်းရင်းသား တွေ့ရဲ့ပုံစံကို ပြောင်းလဲမှုမရှိသည်ကို တွေ့ရပါ သည်။

ညစ်ညမ်းမှုများမှကာကွယ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုသာရေးရှုပြီး ဓာတ်မြေဩဇာထုတ် ပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်းဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက် ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်မှုမရှိခြင်း၊ အဆောက်အဦး ဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံတွေကို ထွက်ပေါ်မှုမရှိခြင်း၊ မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်ကို လျော့နည်းမှုမရှိခြင်း၊ ဖုန်မှုန့်ထုတ်လွှင့်မှု မရှိခြင်း၊ ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို အသုံးပြုမှု

မရှိခြင်း ပတ်ဝန်းကျင်ကိုတွင် ညစ်ညမ်းမှုမရှိခြင်း၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကြောင့် ကျန်းမာရေး ထိခိုက်ခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာသည် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ကြောင့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ နည်းပျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှုမဖြစ်ခြင်း၊ ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသား များ၏ လူမှုပုံစံလုံခြုံမှုကို ထိခိုက်မှုမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းတွင် စီမံကိန်းသည် ကျေးရွာရှိသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ကောင်းမွန်လာစေခြင်း၊ ရေဆိုးမြောင်းစနစ်၊ ပြည့်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ကျေးရွာနှင့် ဆက်ဆံ နေသော ဝန်ထမ်းများမှာလည်း ကောင်းမွန်ခြင်း၊ ရိုရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ်	ကာလ	ပြင်းထန်မှု	အချိန်	သတိမပေးမီ	သတိပေးပြီး	သက်ရောက်မှု	နှိုင်းယှဉ်ချက်	ရမှတ်	အဆင့်
မုန်တိုင်း	***	**	***	***	***	***	**	**	၂၃	၁
ရေကြီး	**	**	***	*	***	***	***	**	၂၁	၂
ငလျင်	*	*	*	*		**	**	*	၁၀	၄
လေဆင်နှာမောင်း	*	**	***	**	**	***	***	*	၁၉	၃

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန့်မလာ တပင်ကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်ခွဲခြားခြင်းပြဇယား သုံးသပ်ချက်မှာ ကျေးရွာတွင် သဘာဝအန္တရာယ်အနေဖြင့် မုန်တိုင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ ငလျင်၊ လေဆင်နှာမောင်းများကို ကြုံတွေ့ရပါသည်။ မုန်တိုင်းသည် ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာအတွင်းသို့ မိုးဦး၊ မိုးနှောင်းကာလတွင် အများဆုံး ဝင်ရောက်လေ့ရှိသည်။ မုန်တိုင်းဝင်ရောက်ပါက (၅)လခန့်လောက်ကြာပြီး အရှိန်ပြင်းစွာ တိုက်ခိုက်သောကြောင့် တစ်ရွာလုံးထိခိုက်ခံစားရပါသည်။ မုန်တိုင်းကျရောက်ပြီးချိန်တွင် မိသားစုစားဝတ်နေရေးခက်ခဲခြင်း၊ ရှာဖွေရာခက်ခဲခြင်း၊ မုန်တိုင်းမဖြစ်မှီ သတိပေးချက်များ အလွန်ကောင်းပြီး ဖြစ်ပြီးအချိန်တွင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးက သတိပေးနှိုးဆော်မှုများ

အားကောင်းတာကို တွေ့ရပါသည်။ ရေကြီးခြင်းသည် တစ်ပတ် အတွင်း ကျရောက်ပြီး မိုးဦး မိုးနှောင်းကာလတွင် ဖြစ်လေ့ရှိကာ ရွာလမ်းများမြုပ်ခြင်း၊ နေအိမ်များမြုပ်ခြင်း၊ သွားလာရေးခက်ခဲခြင်းများရှိသည်ဟုပြောကြပါသည်။ ငလျင်သည် နွေရာသီတွင်လှုပ်လေ့ရှိပြီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ ခေါင်းမူးခြင်း၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်းများကိုသာ တွေ့ရှိရပါသည်။ လေဆင်နှာမောင်းကျရာတွင် နွေရာသီ သာကျရောက် တတ်ပြီး အရှိန်အလွန်ပြင်းစွာ တိုက်ခိုက်သည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး ကျေးရွာအတွင်းရှိ နေအိမ်များပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ မုန်တိုင်းဒဏ်ကို အများဆုံးခံစားရပြီး ၎င်းမုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန်ခံစားရပြီး ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းများရှိသည်ဟု သုံးသပ် ရပါသည်ဟုပြောပါသည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း

စဉ်	ရာသီဥတုသက်ရောက်မှု	အပူပြင်း	သောက်ရေ ရှားပါးမှု	သီးနှံပျက်စီး	ရမှတ်	အဆင့်
၁။	အပူပြင်း	*	သောက်ရေ ရှားပါး	သီးနှံပျက်စီး	၀	၃
၂။	သောက်သုံးရေရှားပါး			သောက်သုံးရေ ရှားပါး	၂	၁
၃။	သီးနှံပျက်စီး			*		၂

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာတွင် ရာသီပြောင်းလဲမှုကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်းဖြင့် ကျေးရွာသူ/သား များကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများကို တွေ့ရပါသည်။ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာတွင် ရာသီဥ တုပြောင်းလဲမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုမှာ အဆင့် (၁) အနေနှင့် သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်း အ ဆင့်(၂) အနေနှင့် သီးနှံပျက်စီးခြင်း အဆင့်(၃) အနေနှင့် အပူချိန်ပြင်းခြင်းများကိုလည်း တွေ့ရှိ ရပါသည်။၎င်းသောက်သုံးရေရှားပါးခြင်းကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောနှင့် ပတ်သက်သော ရောဂါများ တွေ့ရှိရပြီး သီးနှံပျက်စီးသောကြောင့် ဝင်ငွေရရှိမှုနည်းပါး လုပ်ငန်းများအပူပြင်း၍ မလုပ်နိုင်ခြင်း များကြုံတွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအခက်အခဲများကို သက်ကြီး၊ကလေးသူငယ်၊ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသောသူများနှင့်မသန်စွမ်းသူများက ပို၍ခံစားရသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။နွေရာသီတွင် သောက်သုံးရေရှားပါးမှုကို နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့ရသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

သမိုင်းအချက်အလက် ဥတုရာဇဝင် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဌာန	မကြာသေးခင် ကာလ ၁-၂ လ	လက်ရှိဖြစ်ပေါ် မှု	ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ် မှု	မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက် (မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဌာန၏ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တတက် တည်း စောင့်ကြည့် လေ့လာခြင်း
<ul style="list-style-type: none"> - မှန်တိုင်း - မြေငလျင် - ဆူနာမီ - ရေကြီးခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> - အပူချိန်ပြင်းခြင်း - - မိုးသည်းထန်စွာ ရွာခြင်း - မိုးကြိုးပစ်ခြင်း - ရေကြီးခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> - နေသာခြင်း - မိုးရွာခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> - မိုးသည်းထန်ခြင်း - မိုးကြိုးပစ်ခြင်း - ရေကြီးခြင်း - - လေပြင်းတိုက်ခြင်း 	<p>ရေကြီးခြင်းသတိပေးချက်- မိုးလေဝသနှင့်ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၏သတင်းအချက်အလက်များအရ ဖွန်နှင့်ဇလလိုင်လအတွင်းပဲခူးတိုင်းနှင့်မကွေးတိုင်းမှ မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းနိုင်ခြေ ၁ အလားအလာများကိုတွေ့ရှိရပါသည်။သို့ဖြစ်ပါ၍ ယခင်အတွေ့အကြုံများအရပဲခူးတိုင်းနှင့်မကွေးတိုင်းတွင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော မိုးရေချိန်ကြောင့် လပွတ္တာမြို့နယ် အနေဖြင့်ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်ပင်လျင်မြန်စွာ မြင့်တက်ခြင်းနှင့် ရေလွှမ်းမိုးခြင်းများရှိခဲ့ပါပြီ ပြန်မလောမြစ်တလျှောက်တွင် ရေကြီးခြင်းကြောင့်သစ်တောများပျက်စီးခြင်း အကျိုးဆက်များရှိခဲ့ပါသည်။</p>	<ul style="list-style-type: none"> - အရေးကြီးသောစာရွက်စာတမ်းများကို သိမ်းဆည်းထားခြင်း - လုပ်ငန်းသုံး ကိရိယာများကို လုံခြုံသောနေရာတွင်သိမ်းဆည်းထားခြင်း - ထိခိုက်လွယ်သောအုပ်စုကို ဘေးလွတ်ရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းပေးထားခြင်း 	

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန့်မလာတပင်၏ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များပြုလေ့ရှိသည့် သုံးသပ်ရာတွင် ကန့်မလာတပင်သည် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်မှုနည်းတိုင်း၊ မြေငလျင်၊ ဆူနာမီ၊ ရေကြီးခြင်းများရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ မကြာသေးခင် (၁) လ (၂) လတွင် နေပူရှိန် ပြင်းခြင်း၊ မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းခြင်း၊ မိုးကြိုးပစ်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှုတွင် နေသာခြင်း၊ မိုးရွာခြင်းများဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်မှုတွင် မိုးသဲထန်စွာ ရွာသွန်းခြင်း၊ မိုးချိန်းခြင်း၊ မိုးကြိုးပစ်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခြင်းများရှိနိုင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက်တွင် မိုးလေဝသနှင့်လေဗေဒဦးစီးဌာန၏ သီတင်းအချက် အလက်များအရ ဖွန်လနှင့် ဇူလိုင်လတွင်း ပဲခူးတိုင်းနှင့် မန္တလေးတိုင်းမှ မိုးသည်ထန်စွာ ရွာသွန်းနိုင်ခြေ အလားအလာများကို တွေ့ရှိရပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ယခင်အတွေ့အကြုံများအရ ပဲခူးတိုင်းနှင့် မကွေးတိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော မိုးရေချိန်ကြောင့် လပွတ္တာမြို့အနေဖြင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် လျှင်မြန်စွာမြင့်တက်ခြင်းနှင့် ရေလွှမ်းမိုးခြင်းများရှိခဲ့ပါပြီး ပြန်မလော့မြစ် တစ်လျှောက်တွင် ရေကြီးခြင်းကြောင့် သစ်တောများပျက်စီးခြင်း အကျိုးဆက်များရှိပါသည်လို့ ထုတ်ပြန်ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုသို့သတင်းရလျှင် ကျေးရွာရှိသူများ သည် ဆုံးဖြတ် ချက်ချရာတွင် အရေးကြီးသောစာရွက်စာတမ်း၊ မှတ်ပုံတင်များသိမ်းဆည်းထားခြင်း၊ လုပ်ငန်းသုံး ကိရိယာများကို လုံခြုံသောနေရာတွင်သိမ်းဆည်းထားခြင်း၊ ထိခိုက်လွယ်သူများကို ဘေးလွတ်ရာ သို့ ရွေ့ပြောင်းပေးထားခြင်းစသည့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားခြင်း အားသာချက် များကိုတွေ့ရပါသည်။ ၎င်းသတိပေးချက်ကို တစ်ဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာရန် ရေဒီယို အဆက်မပြတ် နားထောင် ခြင်း၊ TV ကြည့်ခြင်းဖြင့် ကြိုတင်သတိပေးချက်ကို စောင့်ကြည့်လေ့လာကြသည် ကိုတွေ့ရပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာ၏ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက် ပြုလေ့ရှိသည့် သုံးသပ်လိုက် ပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

အကြောင်းအရာ	ရှယ်တာ	စက်လှေ	မိုးရေလှောင်ကန်	ကျေးရွာတွင်းလမ်း	သစ်ပင်စိုက်	ဆိပ်ခံတံတား	ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးနည်းပညာ	ရမှတ်	အဆင့်
ရှယ်တာ		ရှယ်တာ	ရှယ်တာ	ရှယ်တာ	ရှယ်တာ	ရှယ်တာ	ရှယ်တာ	6	1
စက်လှေ			မိုးရေလှောင်ကန်	ကျေးရွာတွင်းလမ်း	သစ်ပင်စိုက်	ဆိပ်ခံတံတား	ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးနည်းပညာ	-	-
မိုးရေလှောင်ကန်				မိုးရေလှောင်ကန်	မိုးရေလှောင်ကန်	မိုးရေလှောင်ကန်	မိုးရေလှောင်ကန်	5	2
ကျေးရွာတွင်းလမ်း					ကျေးရွာတွင်းလမ်း	ကျေးရွာတွင်းလမ်း	ကျေးရွာတွင်းလမ်း	4	3
သစ်ပင်စိုက်						သစ်ပင်စိုက်	သစ်ပင်စိုက်	3	4
ဆိပ်ခံတံတား							ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးနည်းပညာ	1	6
ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးနည်းပညာ								2	5

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန့်မလာတစ်ပင်ကျေးရွာ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဦးစားပေး အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းဇယားကို သုံးသပ်ရာတွင် ရှယ်တာသည်ရပ်ရွာ၏ ပညာရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်ခုံလုံမှုအရ မရှိမဖြစ်အဓိက ဦးစားပေးနေရာ ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ မိုးရေလှောင်ကန်သည်လည်း ရပ်ရွာရှိ ဂါလံ (၅၀၀၀)ဆန့် မိုးရေကန်မှာ ရပ်ရွာနှင့်ရေလောက်စွာ

သောက်သုံးရန် မလုံလောက်ပါသဖြင့် မိုးရေလှောင် ကန်သည်လည်း ကောင်မွန်မှုမရှိဘဲ အချို့နေရာများတွင် သစ်မောင်းသားများခင်းကာ လမ်းလျှောက်ရပါသဖြင့် ရပ်ရွာတွင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ရှောင်ရှားရန်နှင့် သွားလာမှုလွယ်ကူမှုရှိစေရန် ရွာတွင်းလမ်းသည် လမ်းပြုပြင်ရန်လိုအပ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်း နာဂစ်ဖြစ်ပြီး အချိန်မှ စတင်ကာ သစ်တောများ အလွန်ပြုန်းတီးမှုများရှိနေပါသဖြင့် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးပါက ရာသီဥတုမှန်ကန် သားငါးရှာဖွေစားသောက်ရ လွယ်ကူမှုရှိခြင်း လေကောင်းလေသန့်ရကာ ကျန်းမာရေးကောင်းခြင်းများရှိခြင်း ကြောင့်သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းသည်လည်း ရပ်ရွာအတွက် အထောက်အကူပြုကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး နည်းပညာသည်လည်း ရပ်ရွာမှာ ရွာဟောင်းဖြစ်ကာ သိရှိထားပြီးဖြစ်သော်လည်း တစ်ရွာလုံးအနေဖြင့် သိရှိမှု အနည်းငယ် အားနည်းကာ ရှိနေသေးသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် နည်းလမ်းကမ်းမှန်ရရှိပါက ကြိုတင် ပြင်ဆင်မှုကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုနည်းကာ ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ပါသည် ဆိပ်ခံတံတား ကြောင့် ကျေးရွာတွင်သွားလာမှု ကုန်သွယ်မှုများပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပြီး ရပ်ရွာတွင်လည်း ခိုင်မာသော တံတားမရှိသဖြင့် လိုအပ်ပါသည် စက်လှေမှာရပ်ရွာတွင်အသုံးပြုနေသော စက်လှေများ ရှိခြင်းကြောင့် စက်လှေလည်း အဓိကထား၍ မလိုအပ်ဘဲ အခြားအထက်ပါဖော်ပြပါ အရင်းမြစ်များသည်။ ပိုမိုထိရောက်စွာ လိုကြောင်းသိရပါသည်။

၅.၂ ဘေးအန္တရာယ်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	စုစုပေါင်း
1	ရှယ်တာ	အချိန်အနည်းငယ်ပေးရ၊ အလုပ်ပျက်	1	-	-	-	-	1
		ရှယ်တာရပါကကျောင်းဆောက်၍ငွေမကုန် လုပ်ဖက်ကိရိယာနှင့်အသုံးဆောင်ပစ္စည်းများရွှေ့ပြောင်းနိုင်	3	ကလေးများလုံခြုံစွာ ကျောင်းတက်နိုင် အစည်းအဝေးပွဲများနှင့်ဘာသာရေးများ ပြုလုပ်နိုင်	3	ပတ်ဝန်းကျင်မှဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပါကခိုလှုံနိုင်	3	9
2	မိုးရေလှောင်ကန်	အချိန်အနည်းငယ်ပေးရ၊ အလုပ်အနည်းငယ်ပျက်	1	-	-	-	-	1
		ရေဝယ်သောက်ရ၍ငွေကုန်သက်သာအလုပ်မပျက်၊ စီးပွားရေးမထိခိုက်	3	ရေသန့်၍ကျန်းမာရေးကောင်းလာမယ် ဝမ်းပျက်၊ ဝမ်းလျှော့မဖြစ်	3	ဘေးကြုံလျှင် သောက်သုံးရေ ဖူလုံသဖြင့်သုံးစွဲနိုင်	3	9

3	ကျေးရွာတွင်းလမ်း	အချိန်အနည်းငယ်ပေးစု၊ အလုပ်ပျက်	1	-	-	-	-	1
		သစ်မောင်းသားနှင့်ထုတ်ဝယ်ရသောကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးလွယ်ကူခြင်းမန်ဆန်အဆင်ပြေ	3	ကျောင်းသားများနှင့်သက်ကြီး၊ကလေးမသန်စွမ်းများနှင့်တစ်ရွာလုံးသွားလာရ အဆင်ပြေ	3	လမ်းခင်းရင်မြေသန့်သွားမယ် မြောင်း၊ပွတ်နည်းပြီ။ ခြင်ယင်များပေါက်ဖွားမှုနည်း	3	9
4	သစ်ပင်စိုက်	-	-	-	-	-	-	-
		သား၊ငါးရှာဖွေ၍အဆင်ပြေပသဖြင့် စီးပွားရေးကောင်း	3	ကျန်းမာရေးကောင်းလာသည်	3	အရိပ်ရ၊လေကောင်းလေသန့်ရ အပင်ရိပ်တွင်အပမ်းမပြိုင်	3	9
5	ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးနည်းပညာ	အချိန်အနည်းငယ်ပေးစု၊ အလုပ်ပျက်	1	-	-	-	-	1
		နည်းပညာကြောင့်လုပ်ဖက်ကိရိယာများပျက်စီးမှုနည်း စီးပွားရေးကောင်း	3	သင်ကန်းမှ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုကြောင့်ပိုမိုရင်းနှီးလာမယ်	3	ကြိုတင်ပြင်ဆင်လာမယ် ကာကွယ်မှုကြောင့်	3	9
6	ဆိပ်ခံတံတား	အချိန်အနည်းငယ်ပေးစု၊ အလုပ်ပျက်	1	-	-	-	-	1
		ကုန်တင်၊ကုန်ချအဆင်ပြေပ၍ ရောင်းဝယ်မှုမြန်ဆန်	3	တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကြောင့်ပိုမိုရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ဘာသာရေးအရသွားလာနိုင်	3	မိမိရွာတွင်သာမက အနီးနားရှိရွာများပါ သွားလာရ အဆင်ပြေ	3	9

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန့်မလာတပင်ကျေးရွာ၏ အကျိုးအမြတ်ပြု သုံးသပ်ရာတွင် (၁)ရှယ်တာပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ထိခိုက်မှုနည်းကာ၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင်များစွာ အထောက်အကူပြု ကြောင်းတွေ့ရသည်။ (၂) မိုးရေလှောင်ကန်ကြောင့် ထိခိုက်မှုအလွန်နည်းပြီး ရပ်ရွာတွင် အထောက်အကူ အလွန်နည်းကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ (၃) ကျေးရွာတွင်း လမ်းသည်လည်း အထက်ဖော်ပြပါများအတိုင်း ထိခိုက်မှုလျော့နည်းပြီး မိုးရေလှောင်ကန်ကြောင့် သောက်ရေဖူလုံမှုရှိကာ ကျန်းမာရေးအား အလွန်အထောက်အကူပြုကာ လူမှု၊ စီးပွား၊ ပတ်ဝန်းကျင်တို့ကိုလည်း အထောက်အကူပြုကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ (၄) သစ်ပင်စိုက်ပျိုးမှုကြောင့် ထိခိုက်မှုလုံးဝမရှိဘဲ ရာသီဥတုကောင်းမွန်လာပြီး၊ သားငါးရှာဖွေမှု ကောင်းကာ၊ ကျန်းမာရေး အတွက်လည်း လေကောင်း လေသန့်ရကာ အလွန် အထောက်အကူပြုကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ (၅) ဘေးန္တရာယ်လျော့ချခြင်း၊ နည်းလမ်းပေးမှုရှိပါက အချိန်အနည်းငယ်ပေးနိုင်ပြီး အခြားထိခိုက်မှုမရှိဘဲ၊ အထောက်အကူများစွာ ပြုသည်ကိုတွေ့ရသည်။ (၆) ဆိပ်ခံတံတားရှိမှုကြောင့် ထိခိုက်မှုလျော့နည်းကာ သွားလာရလွယ်ကူကာ တစ်ရွာနှင့် တစ်ရွာလည်း ချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး များစွာအထောက်အကူပြုသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အကျိုးမြတ်ပြုဇယားကို သုံးသပ်ရာတွင် ထိခိုက်မှုလျော့နည်းကာ အထောက်အကူ များစွာ ပြုသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ငန်းအမျိုးအစား	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေလုပ်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်
ရှယ်တာ (စာသင်ကျောင်းအဖြစ်သုံးရန်၊ အသက်အိုးအိမ်လုံခြုံမှုရှိရန်အတွက် ခိုလှုံခွင့်ရရန်နှင့် လုပ်ဖက်ကိရိယာများကို ရွှေ့ပြောင်းရန်)	တစ်ရွာလုံး	ဆောက်လုပ်ရေးပညာရှင် ပန်းရံသမား၊ ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့နှင့် ရွာသားများ (အုတ်၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ဘိလပ်မြေ၊ သစ်သားနှင့် သံချောင်း)ဖြင့် ပြုလုပ်မည်။	ရွာလယ်ခေါင် (လက်ရှိဘောလုံးကွင်း)	ဆောက်လုပ်ရေးပညာရှင်၊ ပန်းရံသမား၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဝင်များ၊ ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်း၊ ပံ့ပိုးမည့် အဖွဲ့	သိန်း ၁၀၀၀	မိုးတွင်းဘက်တွင် အချိန်ကြာဘိလပ်မြေများ ရေစိုပျက်စီးနိုင်ကုန်ကျစရိတ်များနိုင်သည်။	အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၆ ခုနှစ် - မေလ ၂၀၁၇ ခုနှစ်
မိုးရေလျှောက်ကန် (လက်ရှိသောက်ရေမလုံလောက်ခြင်း၊ အခြားမှ ဝယ်ယူသောက်သုံးနေရခြင်းကြောင့် ငွေကုန်ကြေးကျများခြင်း)	တစ်ရွာလုံး	ပန်းရံသမားခေါ် ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့နှင့် ရပ်ရွာလူထုပါဝင် (အုတ်၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ဘိလပ်မြေ၊ သစ်၊ သွပ်)	ရွာလယ်ခေါင် (လက်ရှိဘောလုံးကွင်း)	ပန်းရံသမား၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဝင်များ၊ ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်း၊ ပံ့ပိုးမည့် အဖွဲ့	သိန်း ၁၃၀	မိုးတွင်းဘက်တွင် အချိန်ကြာဘိလပ်မြေများ ရေစိုပျက်စီးနိုင်ကုန်ကျစရိတ်များနိုင်သည်။	ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၆ ခုနှစ် - ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၁၇ အထိ
ကျေးရွာတွင်းလမ်း (လက်ရှိလမ်းမကောင်းသဖြင့် သွားရေးလာရေးအခက်အခဲများစွာ ရှိပါသည်။)	တစ်ရွာလုံး	ပန်းရံသမားခေါ် ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့နှင့် ရပ်ရွာလူထုပါဝင် (အုတ်၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ဘိလပ်မြေ၊ သစ်၊ သွပ်)	ကျေးရွာတွင်း	ပန်းရံသမား၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဝင်များ၊ ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်း၊ ပံ့ပိုးမည့် အဖွဲ့	သိန်း ၁၀၀	မိုးတွင်းဘက်တွင် အချိန်ကြာဘိလပ်မြေများ ရေစိုပျက်စီးနိုင်ကုန်ကျစရိတ်များနိုင်သည်။	ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ မတ်လ ၂၀၁၇ ခုနှစ် အထိ
သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း (ရာသီဥတုဖျောက်ပြန်ခြင်းနှင့် သား၊ ငါးများ ရရှိမှုနည်းလမ်းများ)	တစ်ရွာလုံး	သစ်တောဌာနနှင့် ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်း (ပျိုးပင်များလို)	ကျေးရွာကမ်းစပ် ပတ်လည်နှင့် လမ်းများတွင် စိုက်မည်	သစ်တောဌာနနှင့် ရပ်ရွာမှ ပူးပေါင်း၊ ကော်မတီ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပါဝင်မည်။	၈ သိန်း	စိုက်ပျိုးမှုသည် မိုးတွင်းမလုပ်ပဲ နွေရာသီတွင် ပြုလုပ်ပါက သစ်ပင်များ ပျက်စီးဆုံးရှုံးနိုင်သည်။	မိုးတွင်းကာလ မည်သည့် အချိန်တွင် မဆိုစိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။

<p>ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးနည်းပညာ (သိရှိမှုအားနည်း၊ ပြင်ဆင်မှု အားနည်း)</p>	<p>တစ်ရွာလုံး</p>	<p>ပညာရှင် / ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့နှင့် ရွာလူထုပါဝင် (ဖိနပ်၊ ဓာတ်မီး၊ ကြိုး၊ ရေပုံး) လိုအပ်ပါသည်။</p>	<p>ကျေးရွာတွင်း</p>	<p>ပညာရှင်ပံ့ပိုးမည့် အဖွဲ့၊ ကော်မတီ၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပံ့ပိုးကူမည့်အဖွဲ့</p>	<p>၅ သိန်း</p>	<p>အလုပ်ချိန် ရေထရက်နှင့် တိုက်ပါက ရေလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်နေကြသောကြောင့် အဆင်မပြေနိုင်ပါ။</p>	<p>၂၀၁၆ ခုနှစ် အတွင်း</p>
<p>ဆိပ်ခံတံတား (ရွာတွင် ခိုင်ခံ့သော တံတားမရှိခြင်း သွားရေးလာရေးတွင် အခက်အခဲရှိသဖြင့် လိုအပ်ပါသည်)</p>	<p>တစ်ရွာလုံးနှင့် အနီးအနားရွာများ</p>	<p>ဆောက်လုပ်ရေးပညာရှင် ပန်းရံသမား၊ ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့နှင့် ရွာသားများ (အုတ်၊သဲ၊ ကျောက်၊ ဘိလပ်မြေ၊ သစ်သားနှင့် သံချောင်း)ဖြင့် ပြုလုပ်မည်။</p>	<p>ရွာလယ် (ဘောကွင်း အရှေ့)</p>	<p>ဆောက်လုပ်ရေးပညာရှင်၊ ပန်းရံသမား၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဝင်များ၊ ရပ်ရွာလူထုပူးပေါင်း၊ ပံ့ပိုးမည့် အဖွဲ့</p>	<p>သိန်း ၂၀</p>	<p>မိုးတွင်းဘက်တွင် အချိန်ကြာ ဘိလပ်မြေများ ရေစိုပျက်စီးနိုင် ကုန်ကျစရိတ်မျှ ဘေးနိုင်သည်။</p>	<p>မတ်လ ၂၀၁၇ ခုနှစ် - မေလ ၂၀၁၇ ခုနှစ်</p>

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကမ္ဘာ့လူတစ်ပင်၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းစဉ်များကို သုံးသပ်ရာတွင် ရပ်ရွာတွင် ခိုင်မာသော အဆောင်အဦးမရှိဘဲ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားပါက အသက်အန္တရာယ်နှင့် လုပ်ဖက် ကိရိယာများ ပျက်စီးမှုကိုကာကွယ်ရန်၊ ကလေးများလုံခြုံစွာ ပညာသင်ကြားခွင့် ရရှိစေရန်အတွက် ရှယ်တာသည် အဓိကလိုအပ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ရပ်ရွာတွင် မိုးရေလျှောက်ကန်မှာလည်း ဂါလန် ၅၀၀၀ လောက်သာဆန့်သော သောကြောင့် သောက်သုံးရေ ရှားပါးပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူဦးရေ ၄၀၀ နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် မိုးရေလျှောက်ကန်သည်လည်း ရှိစေရန် လိုအပ်ပါသည်။ လက်ရှိမိုးတွင်းကာလတွင် ကျေးရွာအတွင်းလမ်းများသည် ကျဉ်းမြောင်းကာ ဗွတ်များထခြင်းကြောင့် သက်ကြီး၊ ကလေး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် မသန်စွမ်းများ အတွက်သွားလာရန် ခက်ခဲကာ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားရင်လည်း အလွယ်တကူ ပြေးလွှားမရဘဲ ဆုံးရှုံးမှုများနိုင်သဖြင့် ရွာအတွင်း လမ်းပြုလုပ်ပါက ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်း နာဂစ်ဖြစ်ပြီးချိန်မှ သစ်ပင်များစွားပြုန်းတီးခဲ့ရသဖြင့် သစ်ပင်စိုက်ပါက ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်ပြီး သားငါးများပုံမှန်ရရှိပြီး လေကောင်းလေသန့် ရရှိကာ ကျန်းမာရေးများလည်း ပိုမိုကောင်းလာနိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ ရပ်ရွာသည်ရွာဟောင်းဖြစ်၍ ဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်မှုနည်းလမ်းများ အသင့်အသင့်ရှိသော်လည်း ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းများရှိကာ လက်ရှိရွာတွင် ပြန်လည်နေထိုင်သဖြင့် နည်းလမ်းများကို တစ်ရွာလုံးအတွက် ထပ်မံပေးစေလိုပြီး ပေးပါက ပိုမိုသိရှိကာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း ကာကွယ်ခြင်း များကို ထိရောက်စွာလုပ်ကိုင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်ရေလုပ်ငန်းနှင့် သွားလာမှုအတွက် ပြုလုပ်ထားသော စက်လှေ ၅ စင်းရှိသော်လည်း ခိုင်ခံ့မှုမရှိပါ။ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့်

သဘောကပ်ရန် အဆင်ပြေစေရန်အတွက် ခိုင်ခံ့သော RC တံတားတစ်ခုလိုအပ်ပြီး တစ်ရွာလုံးနှင့် အနီးအနားများကို အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ကမ္ဘာလွှာတစ်ကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေး တိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသော လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်အစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိက ဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှ အမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ(၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်များ

ရုပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတိပေးစနစ် စစ်ဆေးမှု ပုံစံ

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် _____
 ကည်နေရာ _____ **ကပ္ပလက်၊ ဩစတြေး** _____
 လူဦးရေ _____

ရုပ်ရွာလူထုထုထပ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။

- မြေငလျင်
- ဆူနာမီ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိုင်ကလု
- မိုးသည်ထန်ခြင်း
- ရေကြီးခြင်း
- ဝေလထန်ခြင်း
- မုန်တိုင်းဒီဇေ
- အခြား (ဖော်ပြပါ)

တပ်ချုပ်မှူး ဝဦးမိုး

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်စေချ စဟုသတ

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက် (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ရှိပါသည် မရှိပါ
 ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အဆင့်စိတ်) စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ။

အန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ဆိုက်ကလုသော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရုပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။
 ရှိပါသည် မရှိပါ **အန္တရာယ်ပမာဏ ၁၀၀၀ နှင့် ၁၀၀၀၀ အကြားရှိသည်**
 ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်အတွက်ကြောင့် သူတို့ ဆိုက်ကလုမှုရှိနေသလဲ။
 (အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ။)

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးခြင်နိုင်စေချ မြေပုံရှိပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

၎င်းတို့ကို အခြေပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ။

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု
 အားသာချက်များ - **ဘာသာစကား အနက်ရှင်း သိရှိနားလည်ထားခြင်း**
 အားနည်းချက်များ - **ဘေးအန္တရာယ် မြေပုံ မရှိခြင်း**
 အကြံပြုချက်များ

၂။ စေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုတယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ
 ဟုနာမ်
 သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
 အခြား (ဖော်ပြရန်) မိုးရေချိန်၊ ရေအောက်
 မိုးများသောမြေပြိုမှု
 မိုးရေချိန်
 အခြား (ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုတယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ
 မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ
 မိုးရေချိန်
 မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (စနစ်တိုစော်ပြပါ)
 အခြား (ဖော်ပြပါ လိုအပ်လျှင် တစ်စွက်ပိုသုံးပါ)
 ၀- လေအားဖြည့်ခြင်း

ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် စစ်မှန်သည့် လေ့လာမှုရှိပါသလား။
 ရှိပါသည် မရှိပါ
 ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။
 ရှိပါသည် မရှိပါ။
 သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား။
 ရှိပါသည် မရှိပါ။

ဝပ်တင်းကောက်ယူသည့် အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု
 အားသာချက်များ - မိုး ရေသေ ချိန်မှ ကွင်း ၆၃ သလေ ပျား ဖျားဝား ခွေး
 အားနည်းချက်များ
 အကြံပြုချက်များ

၃။ ထက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ

ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)
 ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး
 ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး
 ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာစားအန္တရာယ်
 အခြား စာရေးဆရာ ပြန်ကြားရေး

ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (ဆင့်လျှင်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)
 ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး
 ရုံး
 ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ (သတင်းပြန်ကြား) သည့် အနာရီရပ်ရွာဌာနများ
 အခြား စာရေးဆရာ
 တစ်စွက်အပိုသုံးပါ။

<p>ဒုတိယအဆင့် / အဓိက ထာဝန်ရှိသူများ ☐ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>ထာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။</p> <p>၁ _____</p> <p>၂ _____</p> <p>၃ _____</p> <p>၄ _____</p> <p>၅ _____</p> <p>၆ _____</p> <p>၇ _____</p> <p>၈ _____</p> <p>၉ _____</p>	<p>သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း တင်ထားသူ အဖြစ်အဆင့်ဆင့် ရှိပါသလား။</p> <p>☒ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။</p> <hr/> <p>(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ပေးပို့ တင်ထားပါသလား။</p> <p>☐ ရှိ ☒ မရှိ</p> <p>မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း။</p> <hr/>
---	--

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ၆၈ ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ - ဆက်သွယ်ရေး ဖွဲ့စည်းပုံ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်း ပုံစံ ပါ၊
ပြဿနာ ကို ဖွဲ့စည်းပါ သည်။

အကြံပြုချက်များ

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။ အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

☒ တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်	☐ အရေးပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် ဖေ့ဘွတ်စ်
☒ လက်ကိုင်ဖုန်း	☐ နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ AM / FM ရေဒီယိုများ	☐ စစ်ဘက်မှထာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ VHS / HF ရေဒီယိုများ	☐ အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ ရုပ်မြင်သံကြား	☐ အခြား (လိုအပ်ပါကတစ်ခုခုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း၊ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ - **ဤစာမေးပေးချက်များကို ဖြေဆိုရာတွင် တောင်းဆိုချက်များနှင့်**

အားနည်းချက်များ - **ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး**

အကြံပြုချက်များ

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား တစ်ကြိမ်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်မြေပြင်/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ မရှိ ရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချက်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင် ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ - **ဤစာမေးပေးချက်များကို ဖြေဆိုရာတွင် တောင်းဆိုချက်များနှင့်**

အကြံပြုချက်များ **အားနည်းချက်များကို ဖြေဆိုရာတွင် တောင်းဆိုချက်များနှင့်**

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်သို့ ထုတ်ပြန်လေ့ရှိသနည်း၊ အောက်ဖော်ပြပါအချက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြင့်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လှည့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥက္ကဋ္ဌ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ မရှိ ရှိ

မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများ တပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း။ _____

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ - **ဤကမ္ဘာ့သတိပေးမှုများ သုတေသနပေးပြီး ရာစုနှစ်ကောင်းမှု**

အားနည်းချက်များ **၆၉.၁**

အကြံပြုချက်များ

(ဂ) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန်
- (ကြိုပြားအနုထော သေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- သေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- ခိုလှုံရာအထောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန် (သာယာဝတီ၊ ပုသိမ်)
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် ခိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လိုလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ **ပုဂံ၊ ကလေး**
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံရှိ ပစ္စည်းများ
 - ရေ
 - စွမ်းအင်
 - မီးခိုးချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
 - အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
 - အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် တော်မတ်
 - အခြား **(၂၀၂၁)**
- ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောစေရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ စာတင်အချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ပို့စတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး ဝိပဓနံစွဲမှ သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- သေးအန္တရာယ်အလိုက် အထိတိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ ထောင်းခဲရန်
- အခြား (ရှိပါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ -

အားနည်းချက်များ - **ဤကမ္ဘာ့သတိပေးမှုများ ၆၉.၁ တွင် ၈.၂၃ - သုတေသန ကျွေးပျံ**

အကြံပြုချက်များ **သုတေသန**

၇) ရပ်ရွာလူထု ကြံ့တင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်ခြေခြံပုံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် တယ်လိုလ်။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း။ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ဖျော့မွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ ဖန်တည် ၁၀ ရက် ထပ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်စနစ်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် တယ်လိုလ်။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် စားအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြံ့တင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

အမျိုးမျိုးသော စားအန္တရာယ်ခြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) စားအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။
အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်သူများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

ကြံ့တင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုဖြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော စားအန္တရာယ်များ၊ အခြေအပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ။ _____

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း စားအန္တရာယ်အပေါ် ထပ်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ။ _____

စားမြင်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ။ _____

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ - မြို့အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များတွင်

အကြံပြုချက်များ - အားနည်းချက်များကို ဖြေရှင်းပေးရန်အတွက်

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိပါက နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ။

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိလျှင် တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။

မည်ကဲ့သို့ ကြောခဏဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တုံ့ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိလျှင်အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။

သုံးသပ်ချက်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတိပေးချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိလျှင်အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ။

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ - သုံးသပ်မှုများတွင် အားနည်းချက်များကို ဖြေရှင်းပေးရန်အတွက်

အကြံပြုချက်များ - မြို့အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များတွင်

ပုံစံ ၁၅၈ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရောက်မှုများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှု၊ ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေဆောင်ရွက်ခြင်း/ရှောင်ရန်များကို သိရှိနားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တောဖြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာထိန်းများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့်ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာယူယူမှုတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဖောင်ဒေးရှင်း/ရှောင်ရန်အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာယူယူမှုပုံစံ

ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။

အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့် မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ။

အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
ပုံစံ၊ လူမှု ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း။

ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
ပုံစံ၊ လူ (က-၊ ဗ-) ၊ ရွာပေါင်းလူ (က-၊ ဗ-)

ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
မေးခွန်းနမူနာနှင့်ဖြုတ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက်တွင် နမူနာယူယူမှုပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ - ကမ္ပူလာကစ်	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း - BRHEED Project		
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဖြစ်ပေါ်မှုများ	ရှိ	မရှိ
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။	u	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိပါသလား။	u	
စီမံကိန်းသည်ပူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ ခြံမြေ၊ ဝိုင်းဝန်းသောမြေ၊ ဒီဂရီတောမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။	u	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောဖြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောဖွဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဝိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		u

၅၆

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များပိုးရိုခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		u
စီမံကိန်းသည် အခြားပုလားသော ပျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ပျက်စီးနေသလား။		u
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		u
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအာရုံ ကာကြမ်းခြင်းအန္တရာယ်ကို ဖြောင့်မတ်စေသလား။		u
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ပေါ်ပြေသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတို့ကို ပျက်စီးစေသလား။		u
လူတွေ့ရှိသည့်အရာကို အနောက်အယုတ်ပေးနေသလား။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထပ်ရှားသောနေရာ၊ အထောက်အပံ့၊ သတ်မှတ်ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တို့ကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။	u	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေ့ရှိပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		u
ဩဇာပေးမှုများ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းတောတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။	u	
စီမံကိန်းသည် ရိုးသက်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတ်ပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်မြေထူကို ထိခိုက်စေသလား။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အထောက်အပံ့အကူပြုမှုမှ ဆုတ်ခွာ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖြန့်ဖြူးမှုများကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		u
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။		u

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		u
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပေါ်သလား။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုကို ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်သလား။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကို ထိခိုက်မှု များဖြစ်ပေါ်သလား။		u
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	u	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူ့ပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	u	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။	u	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။	u	
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ဖြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး၊ မထောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေသဖြင့် ဖြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှ

Do No Harm မှတ် BRACED: Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ဖြစ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားစေနိုင်ရန်အတွက် ပုံစံ ၁၆ ပညာ နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီမံရန် ဗာရင်းသည် ပြည်ပမှ မရှိ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက်ယူမှု (သို့) ဣန္ဒာရင်းသီးသီးများ ပါဝင်သော်လည်း ၎င်းကို ဖိလိအပ်ရက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့ တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မှတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီမံရန် ဗာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီမံရန်၊ တရုတ်ကိုထပ်မံ တွေးခန်းရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။
 စုံခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစဉ်ရက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက်သူ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
 ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုကြားဆောင်ရွက်မှု
 ဤအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအကြား တယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွားသည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်စဲလှစွာ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ်ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်စဲအတွင်းတွင် အပြစ်အကောဇာတင်သည် ကာကွယ်ရမည့် ကိုတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုခုရှိသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် ပညာသို့ရောက်ရှိရန် နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာသဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ပင်မကော်မတီ (VDMC) ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်းတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းသည် အရေးကြီးကြောင်းကို မိမိရပ်ရွာလူထုလက်ခံ လာစေရန်နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန် အသိပညာပေး စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ခြင်း။
- မိမိတို့၏ကျေးရွာအတွင်း၌ သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေး ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ၊ အစည်းအဝေးများကို ဦးဆောင်ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
- ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်း၏ အားနည်းချက်/ အားသာချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း အစီအစဉ် များ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်များ၊ သယံဇာတများကို စနစ်တကျထိန်း သိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ပုံမှန်ရယူခြင်း / ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုနှင့် ကျေးရွာအတွင်းအခြားလူမှုရေးအဖွဲ့များ ပူး ပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်လျော့ ချရေးဆိုင်ရာ သဏ္ဍာန်တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်မှုလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်အတွင်းရှိ သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ အခြား လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သတင်းပေးပို့ရယူခြင်း၊ လိုအပ် သောအကူအညီများ ရယူခြင်း။
- ရံပုံငွေ/ လည်ပတ်ငွေများ ရှာဖွေခြင်းနှင့်အတူ စနစ်တကျထားရှိပြီး တိုးပွားအောင် နည်းလမ်းရှာဖွေ ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ် (ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိချိန်)

- မှန်ကန်ခိုင်မာသော အရင်းအမြစ်မှ သတင်းအချက်အလက်များ အား အချိန်နှင့်တပြေးညီရယူခြင်းနှင့် ကြိုတင်သတိပေးချက်ကို ဖြန့်ဖြူး ပေးခြင်း။
- ဘေးကင်းလုံခြုံရာ လမ်းကြောင်းများ လမ်းညွှန်ပြသထားရှိခြင်း။
- စားနပ်ရိက္ခာ၊ သောက်ရေ၊ ဆေးဝါးနှင့် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် နေရာချထားရေးနှင့် အခြားလိုအပ် သော စီမံခန့်ခွဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် လူဦးရေစာရင်းများ ကောက်ယူခြင်း နှင့် ပျောက်ဆုံး၊ ကျန်လှုပ်စာရင်းများ ပြုစုထားရှိခြင်း။
- မလိုလားအပ်သော လူမှုရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး ကြိုတင် ပြင်ဆင် စီမံဆောင်ရွက်ထားရန်။
- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် Taskforce များကို တာဝန်ခွဲဝေပေးရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ထောက်ပံ့ရေး (အစား အစာ၊ သောက်သုံးရေ၊ ယာယီနေထိုင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့် ရှောက်မှု) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကူညီဆောင်ရွက် ခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်လုပ် ဆောင်ခြင်း။ (ဥပမာ- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ နေအိမ်များနှင့် ပြည်သူပိုင် အဆောက်အဦများ ပြန်လည်ပြင်ဆင်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း အစီအစဉ်)
- ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် ယာယီခိုလှုံရာနေရာများ ပြင်ဆင်ပေးခြင်း။
- နောက်ဆက်တွဲ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး အစီအမံများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ထားခြင်း။
- ဒေသတွင်း အရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်း များတွင် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုများပေးရန်။
- ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ လိုအပ်သော အကူအညီများရယူခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး အစီအ စဉ်များတွင် ရေရှည်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အစီအစဉ်များ ထည့်သွင်းစဉ်းစား လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- အနာဂတ်တွင် ပိုမိုထိရောက်သော ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ကော်မတီဝင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်း။

ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ကျေးရွာပြည်သူများအား ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန်များအား အသိပညာပေးခြင်း၊ အသိပညာ ပေးလက်ကမ်းစာစောင်များ၊ ပိုစတာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- မုန်တိုင်းအရောင်နှင့် အဆင့်များအား ကျေးရွာလူထုသိရှိရန် ပညာ ပေး ပြောကြားခြင်း။
- မိုးလေဝသသတင်းနားထောင်၍ ကျေးရွာပြည်သူများအား အချိန်မီ သတိပေးခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေးစနစ်များအား ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိစေရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစားအလိုက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် လေ့ကျင့် ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး သင်တန်းများပြုလုပ်ခြင်း၊ ဘေးကင်း ရာ လမ်းကြောင်းပြခြေပုံများ ရေးဆွဲထားခြင်း၊ အစမ်းလေ့ကျင့်မှု များ ပြုလုပ်ခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေး အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများအား အချိန် မှန်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရမည့် ဖုန်းနှင့်လိပ်စာများကို ကြိုတင်ရှာဖွေ စုဆောင်းထားခြင်း။
- သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းတွင် အရေးပေါ်အခြေအနေ ၌ အခြား Taskforce များနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်နိုင်မှု များကို လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ထားခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက်ရရှိသည်နှင့် ကျေးရွာလူထုကို ကြိုတင်ပြင် ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် သတိပေးနှိုးဆော်ခြင်းနှင့် ထိခိုက်လွယ် သူများကို ဘေးကင်းခိုလှုံရာ နေရာများသို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ရန် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ ကျေးရွာ လူထုသို့ ထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် ကော လဟာလများ မဖြစ်ပေါ်စေအောင် သတိပြုဆောင်ရွက်ရန်။
- VDMC ပင်မကော်မတီသို့ လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက် များ ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်နှင့် အခြား Taskforce များနှင့် လိုအပ်သ လို ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း သိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC နှင့် Taskforce များထံ အကြောင်းကြားရန်နှင့် ရှာဖွေကယ်ဆယ် ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့် ပူး ပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်နှင့် လိပ်စာများ၊ လိုအပ်သော သ တင်းအချက်အလက်များကို ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းပြီဖြစ် ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ် သော အန္တရာယ်အကြောင်း ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန် ပေးခြင်း။ (ဥပမာ-ဝမ်းရောဂါ၊ အဆိပ်ရှိသတ္တဝါ၊ မီးဘေး၊ ဓာတ် လိုက်ခြင်း....စသည့်)

ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောကာလများတွင် အရေးပေါ်လိုအပ်သော စက်ကိရိယာများ၊ အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား အချိန်မှန်ပြင် ဆင် ရှာဖွေစုဆောင်းထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး သင်တန်းများတက်ရောက်ပြီး ပုံမှန်လေ့ ကျင့်ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ဒေသတွင်းရှိ အရင်းအမြစ်များ နှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားခြင်းနှင့် ကျေးရွာလူထုကိုလည်း လုပ်ဆောင်တတ်စေရန် သင်တန်းပေး ခြင်းနှင့် လက်တွေ့သရုပ်ပြ လေ့ကျင့်စေခြင်း။
- အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်နိုင်ရန် ကြိုတင် ပြင်ဆင်လေ့ကျင့်ထားခြင်း။

- ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား နေအိမ်တွင် လွယ်လင့်တကူ ရရှိနိုင်စေရန် ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်သူများ၊ ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ပေးရန် လိုအပ်သူများစာရင်းနှင့် ကျေးရွာလူဦးရေ စာရင်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင် စုဆောင်းထားခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေ သတ်မှတ်ထားခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး အရေးပေါ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ခြင်း သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ် တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိခိုက်လွယ်သူ များကို ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ရန်နှင့် အရေးပေါ်ပြေးလမ်း ဆိုင်း ဘုတ်များ ပြသထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သောပစ္စည်းများ အသင့်ပြင်ဆင်ထားရန်နှင့် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ချိန်ဆက်ရယူခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံတွင် VDMC ကော်မတီမှဆောင်ရွက် နေသော လူဦးရေစာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းများတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ပျောက်ဆုံးသူများကို စာရင်းပြုစုထားပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်း ချိန်တွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ချက်ချင်းလုပ် ဆောင် နိုင်ရန် Early Warning and First Aid Taskforces နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တာဝန်ခွဲဝေမှုများ လုပ်ဆောင် ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- Early Warning အဖွဲ့ထံမှ ဘေးကင်းရှင်းကြောင်း သိရှိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC သို့ အကြောင်းကြားပြီး အခြား အဖွဲ့များနှင့်ပူးပေါင်းကာ တာဝန်ခွဲဝေထားသည့်အတိုင်း ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- လိုအပ်သော လမ်းကြောင်းရှင်းလင်းခြင်းများကို ကျေးရွာလူထု အကူအညီနှင့် ချက်ချင်းရှင်းလင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးကြီးလူနာများကို First Aid အဖွဲ့သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်နှင့် လိုအပ်ပါက နီးစပ်ရာဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေး ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ခိုလှုံရာအဆောက်အဦမှ ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သောကူညီပံ့ပိုး မှုများပေးရန်နှင့် ထိခိုက် လွယ်သူများကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပေးခြင်း (နေအိမ် မပျက်စီးပါက)
- VDMC ကော်မတီမှ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူရာတွင် ကူညီပေးခြင်း။

ရှေးဦးသူနာပြုရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ရှေးဦးသူနာပြုသင်တန်းများတက်ရောက်၍ ကျေးရွာသို့အသိပ ညာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် အရေးပေါ် လိုအပ်သော ဆေးဝါးများအား စုဆောင်းထားရန်နှင့် ရက်လွန်မှု မရှိစေရန်စစ်ဆေးကာ လိုအပ်သောဖြည့်တင်းမှုများ အချိန်မှန် လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက အရေးပေါ်ဆေးကုသမှု ပြုလုပ် နိုင်ရန် နေရာများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် ဒေသအ တွင်းရှိ ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းများအား ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြု လုပ်ထားနိုင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ထိခိုက်လွယ်သူများကို ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့်အတူ ထိခိုက်လွယ်သူများ ပြောင်း ရွှေ့ရာတွင် လိုအပ်သောကူညီ မှုများပေးခြင်း။
- ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်နေသူများ၊ အားငယ်နေသူများနှင့် နှလုံး ရောဂါရှိသူများကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားပေး နှစ်သိမ့်ပေးခြင်းကို လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းကာ ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တာဝန်ခွဲဝေခြင်းနှင့် ကြိုတင် ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ် ထားခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦအတွင်း ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာပေးခြင်းကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိ သူများအား ကယ်ဆယ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သော ကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဒဏ်ရာပြင်းထန်သောလူနာများကို နီးစပ်ရာဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ သို့ ပို့ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပြီးနောက် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ်သော ကျန်းမာရေးပြဿနာများကို ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ လုပ်ဆောင် ထားရန်နှင့် သတိပေးနှိုးဆော်မှုများပြုလုပ်ထားရန်။
- သေပျောက်စာရင်းကောက်ယူရာတွင် VDMC ကော်မတီကို လိုအပ်သောကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် နေအိမ်ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သလို ကူညီပေးရန်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများ ကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ကူညီပို့ဆောင်ပေးခြင်း။
- ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူများကို အချိန်မှန် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက် မှုပေးခြင်း။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

လပွတ္တာမြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာများ၏ ဖုန်းနံပါတ်များ

စဉ်	ဌာနအမည်	ဌာနအကြီးအကဲအမည်	ရုံးဖုန်း (၀၄၂-)	လက်ကိုင်ဖုန်း
၁	မြို့နယ်ရဲ	ရဲမှူးဦးတင်မောင်ဌေး	၈၀၁၃၃/၁၃၄	၀၉-၂၀၀၀၈၄၆
၂	တရားရုံး	ဦးသန်းဇော်ဦး	၈၀၁၁၇	၀၉-၂၅၆၁၆၀၂၈
၃	ဥပဒေ	ဒေါ်နေခြည်ထွေး	၈၀၆၀၄	၀၉-
၄	စိုက်ပျိုးရေး	ဦးသိန်းဇံ	၈၀၄၁၃	၀၉-၂၅၀၄၄၈၁၂၃
၅	မြေစာရင်း	ဦးသန်းအောင်	၈၀၁၂၇	၀၉-၂၅၀၇၅၆၄၄၉
၆	ဆည်မြောင်း	ဦးမျိုးမြင့်အောင်	၈၀၁၃၀	၀၉-၇၈၃၇၉၆၉၆၇
၇	ကုန်သွယ်မြှင့်တင်ရေး	ဦးအောင်မြင့်ဦး	၈၀၄၁၄	၀၉-၄၂၂၅၁၆၁၁၁

၈	စည်ပင်	ဦးကျော်ကျော်	၈၀၁၃၂	၀၉-၄၂၂၄၈၂၈၄၉
၉	ကုန်တင်ကုန်ချ	Dr. စိုးလှိုင်ဝင်း	၈၀၁၁၂	၀၉-၄၂၂၅၀၁၆၆၆
၁၀	ပြန်/ဆက်	ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြည်	၈၀၁၂၃	၀၉-၂၅၄၄၆၄၅၇၇
၁၁	စီမံကိန်း	ဒေါ်အေးအေးသန်း	၈၀၁၁၆	၀၉-၇၉၅၉၁၃၅၇၂
၁၂	သစ်တော	ချစ်သန်းထွန်း	၈၀၁၂၂	၀၉-
၁၃	ငါးလုပ်ငန်း	ဦးဇေလတ် (ဒု - ဦးစီး)	၈၀၁၂၆	၀၉-၇၈၂၀၇၁၇၀၃
၁၄	ဆောက်လုပ်ရေး	ဦးကျော်ဦး	၈၀၁၂၈	၀၉-၇၇၆၆၄၆၂၉၄
၁၅	ရေကြောင်း	ဦးမြင့်ဦး	၈၀၁၂၁	၀၉-၂၅၀၁၈၂၄၄၇
၁၆	စာတိုက်	ဒေါ်ဝေဝေ	၈၀၅၈၆	၀၉-၉၆၂၁၅၂၅၇၅
၁၇	ပညာရေး	ဒေါ်သန်းသန်းဦး	၈၀၆၀၅	၀၉-၄၂၂၄၉၂၄၄၈၂
၁၈	လဝက	ဦးကျော်စွာမိုး	၈၀၁၁၅	၀၉-၅၃၉၆၅၅၁
၁၉	ကျန်းမာရေး	ဦးကျော်နိုင်ဦး	၈၀၁၂၀	၀၉-၈၅၇၈၆၈၈
၂၀	လျှပ်စစ်	ဦးမင်းဇော်ဇော်လွင်	၈၀၀၃၂	၀၉-၂၅၁၇၇၃၀၀၅
၂၁	မီးသတ်	ဦးကျော်မျိုးမြင့်	၈၀၇၀၄	၀၉-၄၂၅၀၀၅၈၅၅
၂၂	အား/ကာ	ဦးသိန်းဇံ	၈၀၀၇၈	၀၉-၇၇၇၄၇၅၈၀၀
၂၃	စိုက်/ဘဏ်	ဦးမျိုးတင့်	၈၀၁၁၃	၀၉-၇၈၈၉၅၄၆၅၉
၂၄	အခွန်	ဦးနေလင်း	၈၀၀၈၃	၀၉-၇၈၇၄၆၄၀၆၀
၂၅	ရုပ်သံ	ဦးထွန်းထွန်းဝင်း	၈၀-	၀၉-၂၅၄၄၆၀၀၅
၂၆	မိုက္ကရို	ဦးဘိုဘို	၈၀၅၈၈	၀၉-၈၅၇၈၀၀၀
၂၇	စက်မှုလယ်ယာ	ဦးတင့်ဇော်	၈၀၀၃၃	၀၉-၇၉၈၉၁၀၆၂
၂၈	သမ	ဦးညွန့်ဆွေ	၈၀၅၂၀	၀၉-
၂၉	စီး/ဘဏ်	ဦးနိုင်ဦး	၈၀၅၂၀	၀၉-၄၉၇၄၄၃၂၀
၃၀	တိုင်းရင်းဆေး	ဒေါ်ယုဝါဌေး	၈၀-	၀၉-၂၅၀၂၃၃၆၃၇
၃၁	ကျေး/ဖွဲ့	ဦးအောင်ကျော်မျိုး	၈၀၇၁၄	၀၉-၄၅၈၀၃၂၈၅၀
၃၂	ဆက်သွယ်ရေး	ဦးအုန်းကျော်	၈၀-	၀၉-၈၅၅၂၉၂၅ ၊ ၀၉-၄၂၃၀၀၁၂၄၈